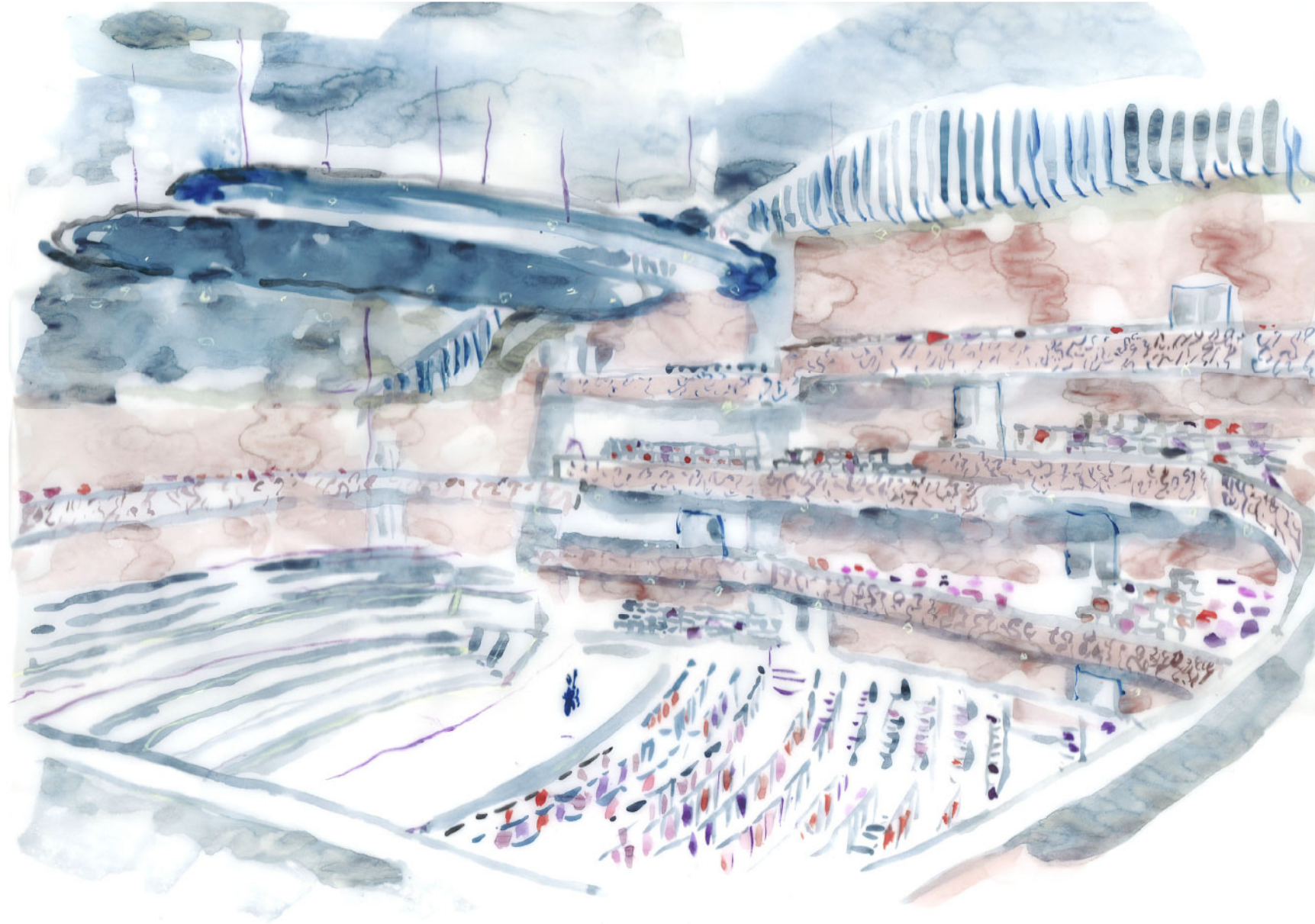
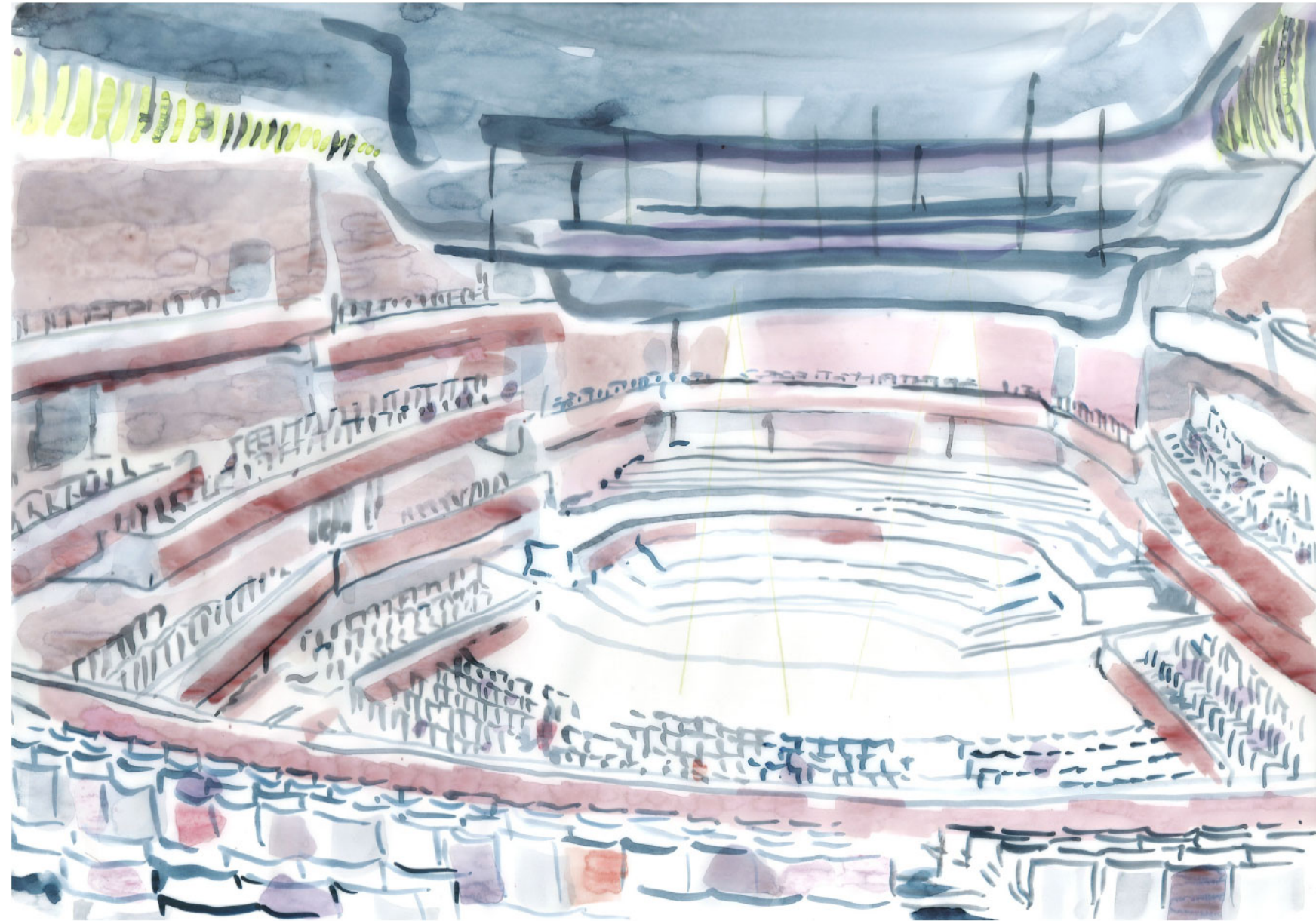

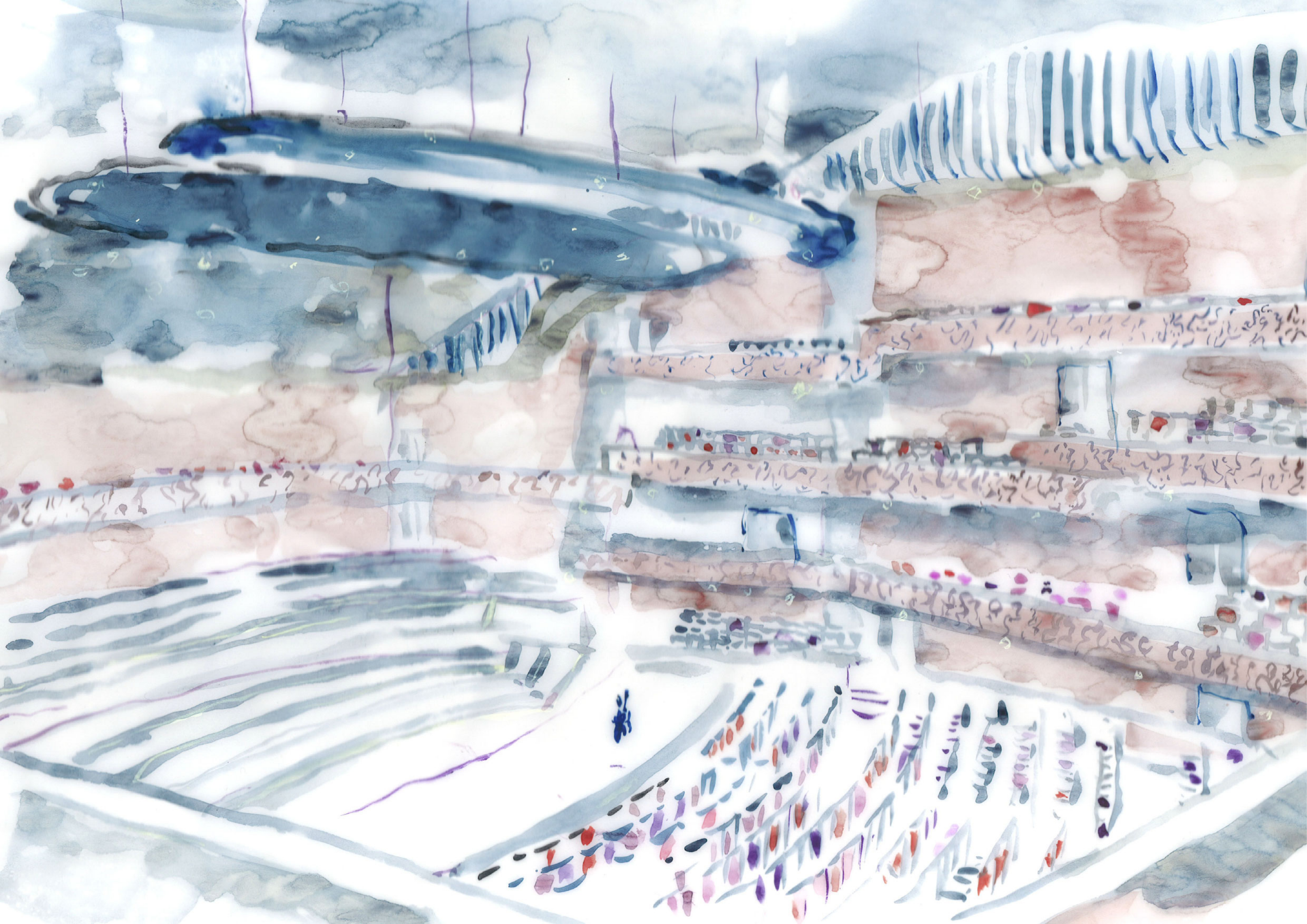
MUZIEK DEBAT COMMUNICATIE

RENOVATIE EN VERNIEUWBOUW KONINGIN ELIZABETHZAAL ANTWERPEN

18 09 09

INHOUD

DEEL I

I	Inplanting en overzicht	9
II	Interactie met omgeving en inkomzones	17
III	Looszaal	21
IV	Koningin Elizabethzaal	25
V	Backstage en de Filharmonie	49

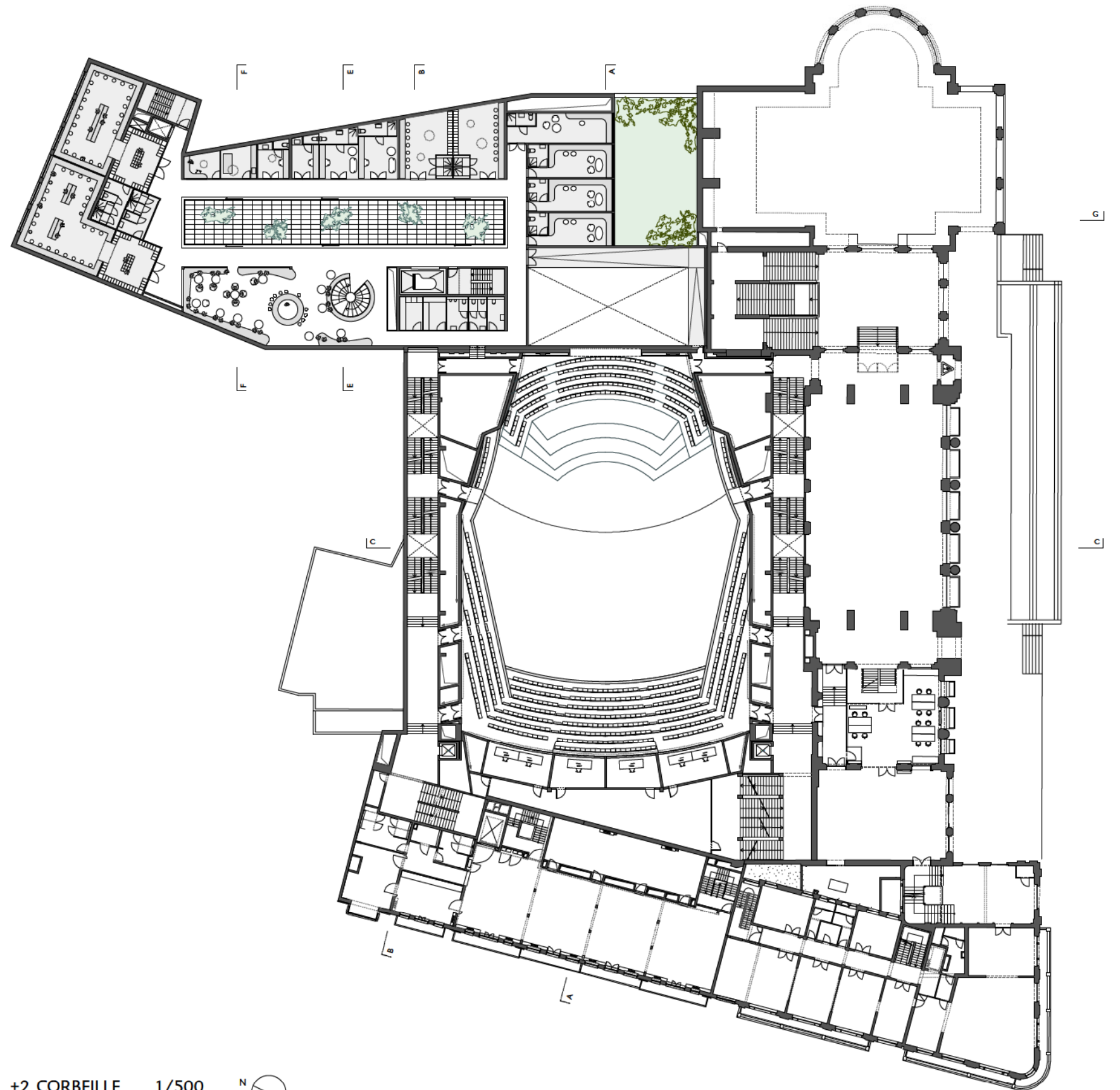
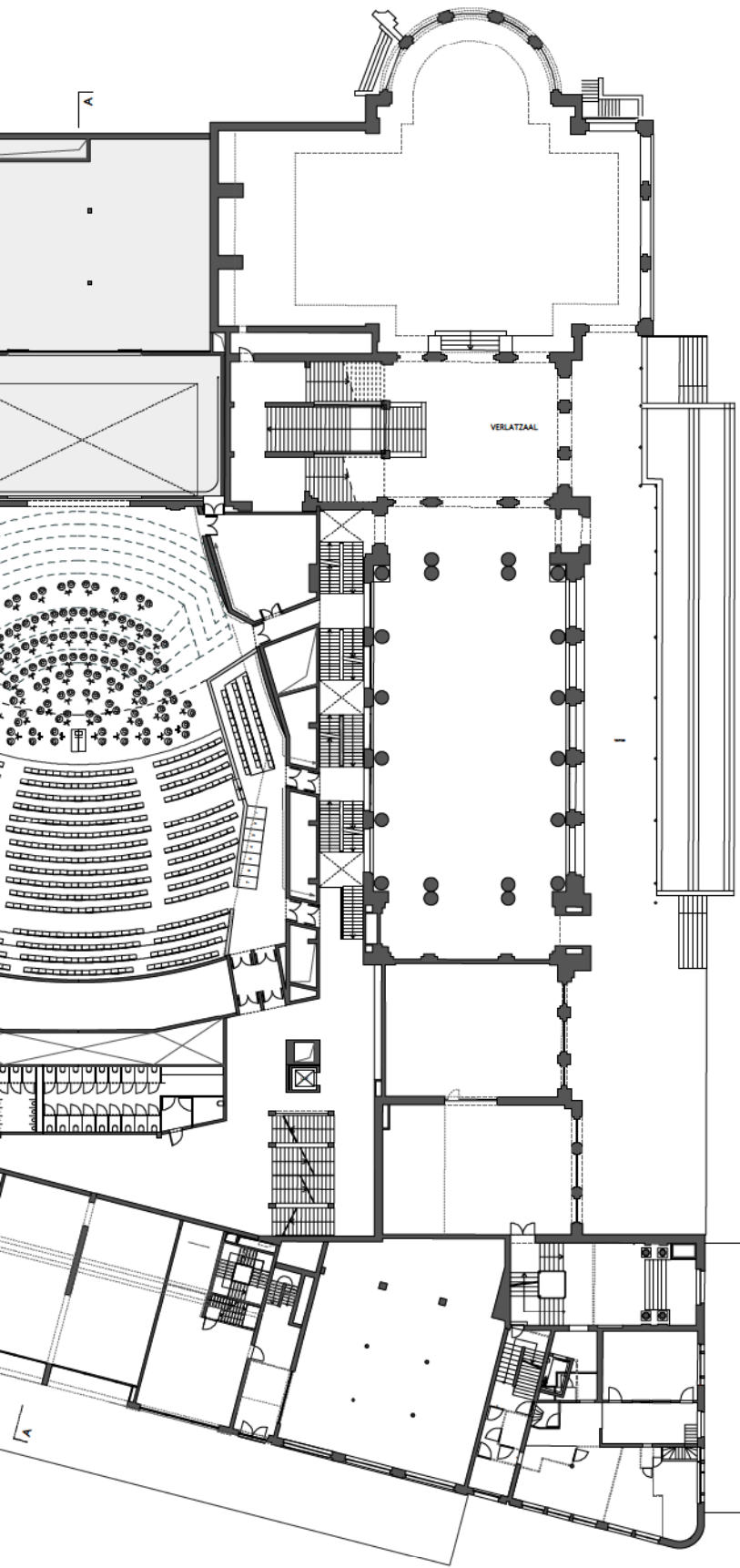
DEEL II

I	Akoestiek	1
II	Theatertechnieken	9
III	Algemene technieken	15
IV	Structuur	35
V	Raming bouwkost	39
VI	Studiekost	43
VII	Werkvoorstel planproces	45
VIII	Voorstel en planning kostenbeheersing	51

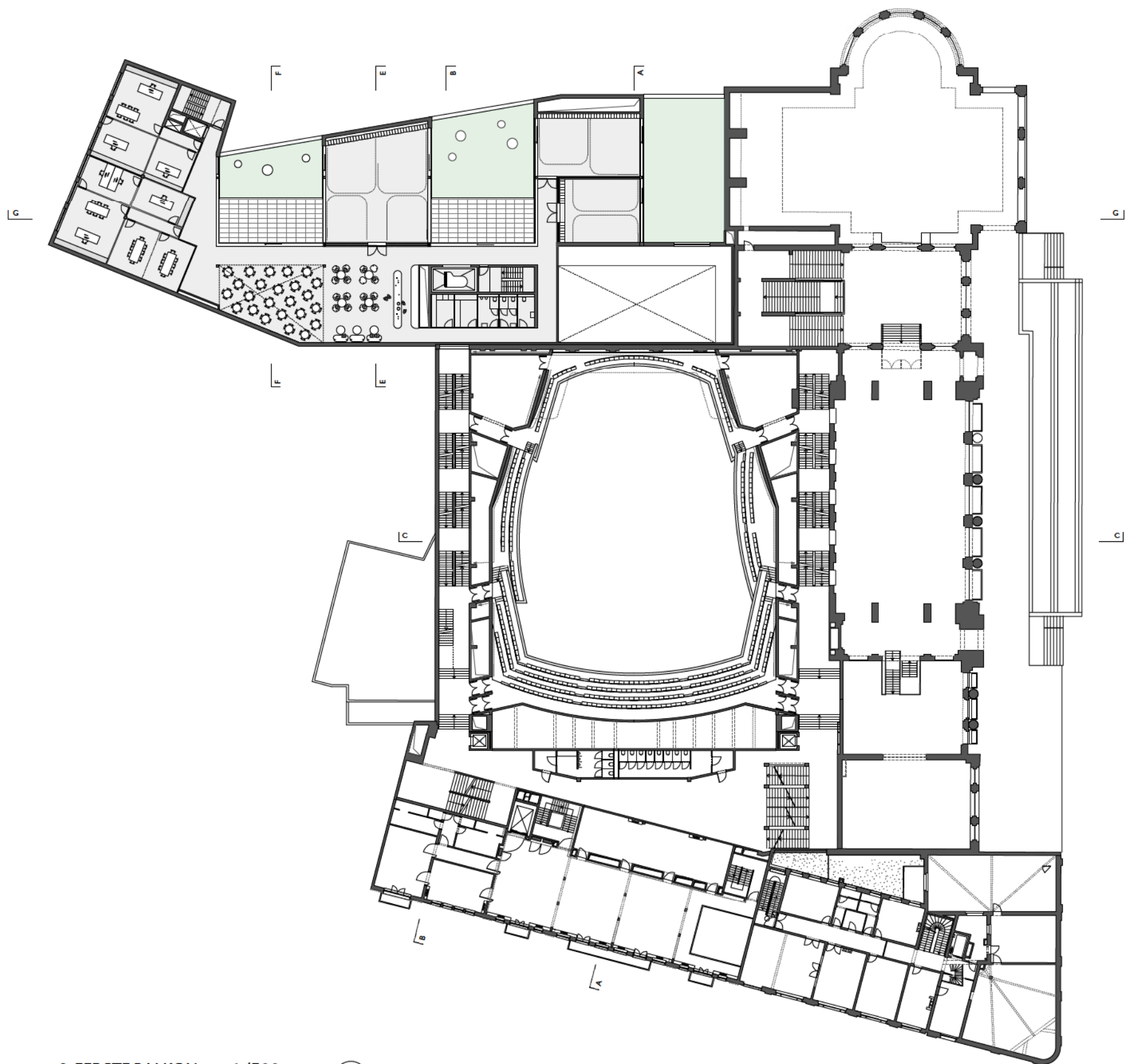
I INPLANTING EN OVERZICHT

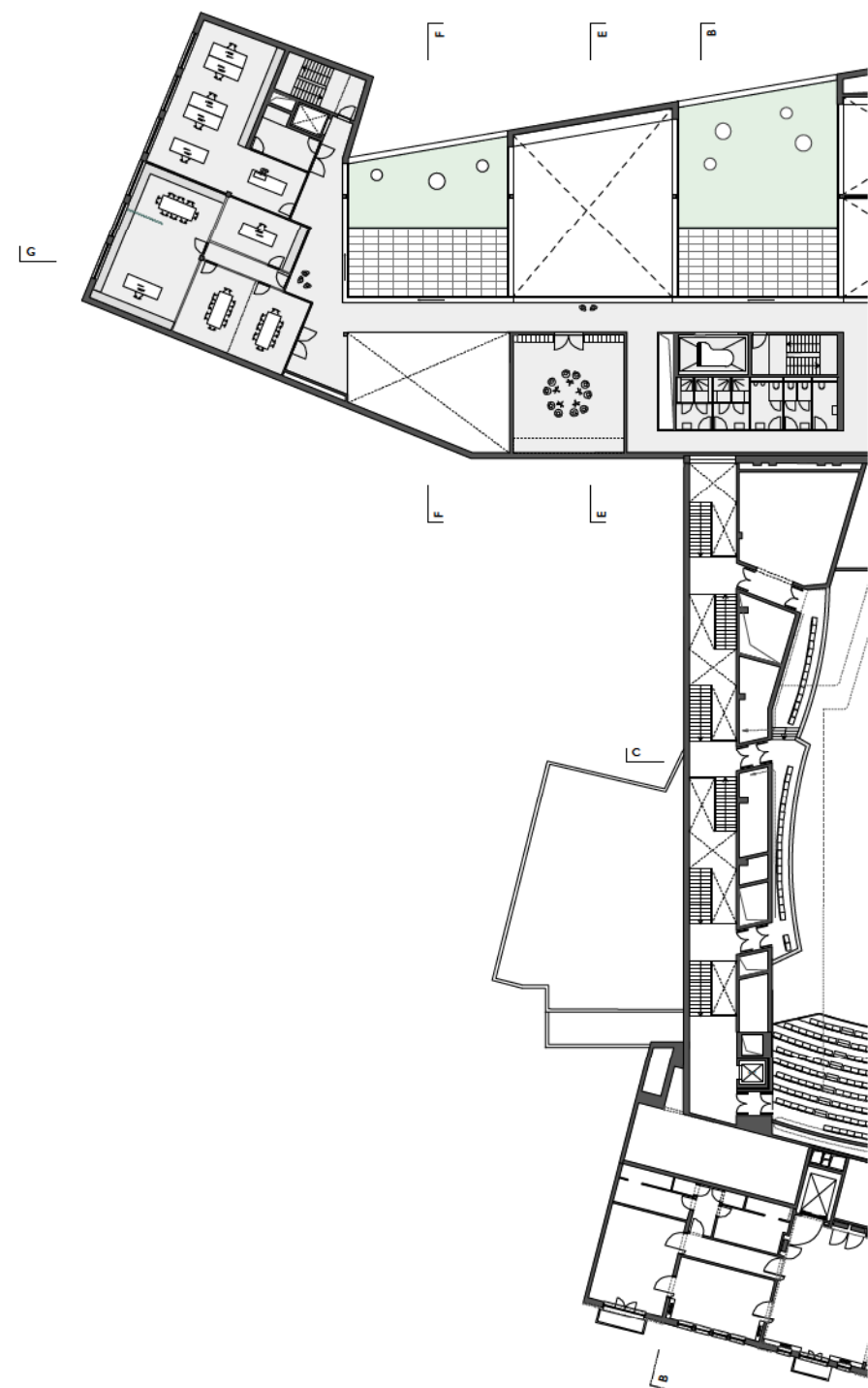

+2 CORBEILLE 1/500 N

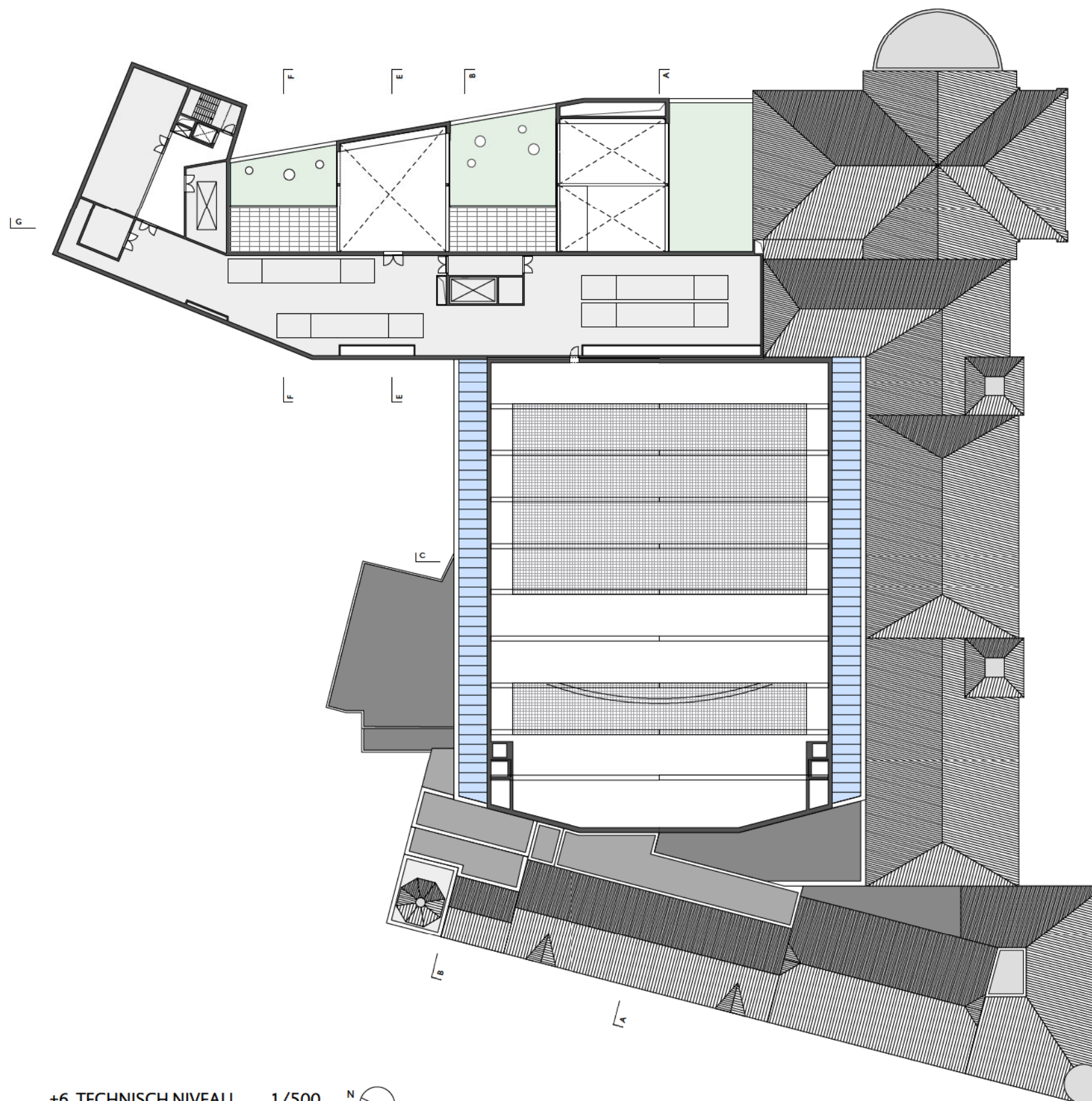

+3 EERSTE BALKON 1/500 N

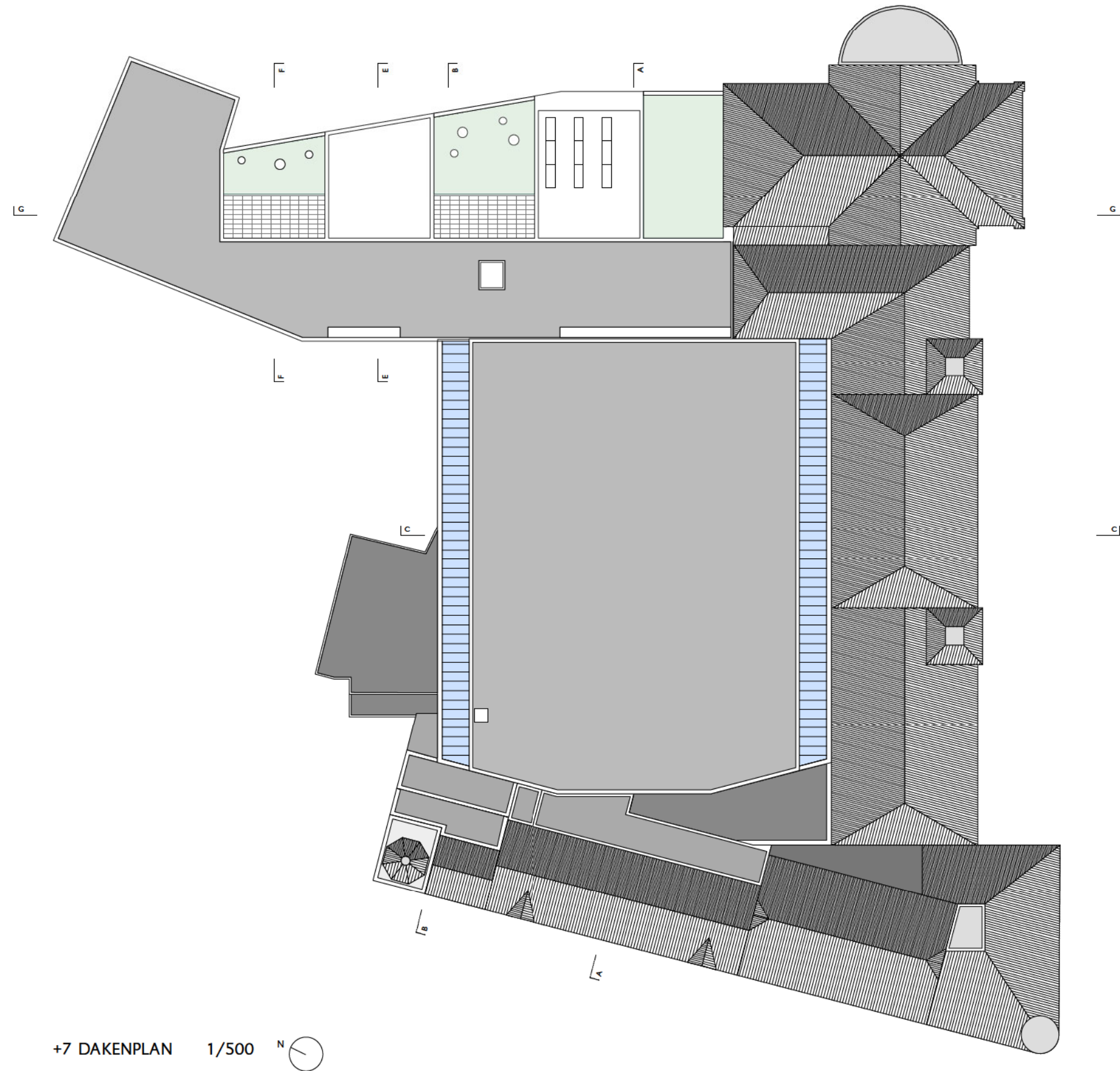
+4 TWEDE BALKON 1/500 N

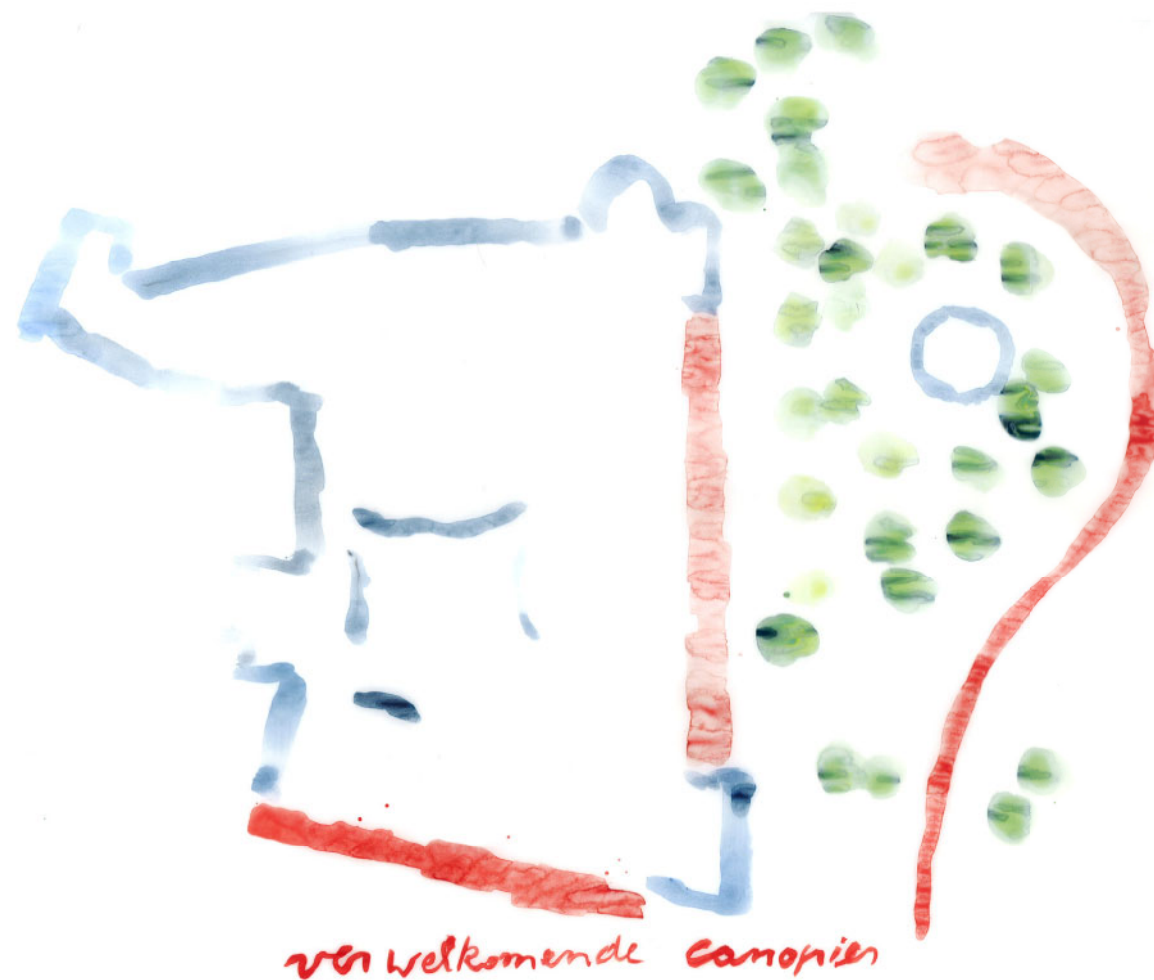

+6 TECHNISCH NIVEAU 1/500 N

II INTERACTIE MET OMGEVING & INKOMZONES

De unieke locatie van de Elisabethzaal is zeer bepalend voor haar karakter en gebruik. Aan de zuidzijde ligt het pas heraangelegde Astridplein en het Centraal Station. Aan de oostzijde, verbonden met de Zoo van Antwerpen leunt ze aan tegen een zalencomplex met prachtige ruimtes zoals de Marmerzaal, de Verlaetzaal, de Wintertuin en de Darwinzaal. Aan zijn west- en noordzijde, ter hoogte van de Carnotstraat, is het complex ingesloten tussen de omliggende bebouwing.

Door deze ingeslotenheid mist de Elisabethzaal een sterke uitstraling naar haar omgeving. De huidige inkom slaagt er niet echt in om de bezoeker welkom te heten. Het gedeelde gebruik van de inkom met het Diamantmuseum maakt deze taak daarenboven niet eenvoudiger.

Inkom Astridplein—Een nieuwe luifel als lichtbaken en informele ontmoetingsplaats

We stellen voor om over de volledige breedte van de pleingevel een lichtluifel te voorzien. Deze luifel, die een vijftal meter uitkraagt tov de gevel, genereert buiten het eigenlijke gebouw een eerste informele ontmoetingsplaats. Bezoekers die aankomen vanuit het centraal station, vanuit de binnenstad of de ondergrondse parking, kunnen elkaar opwachten onder de luifel alvorens naar binnen te gaan. De voorzijde van deze luifel is voorzien met de namen van de Elisabethzaal, de Filharmonie en het Diamantmuseum.

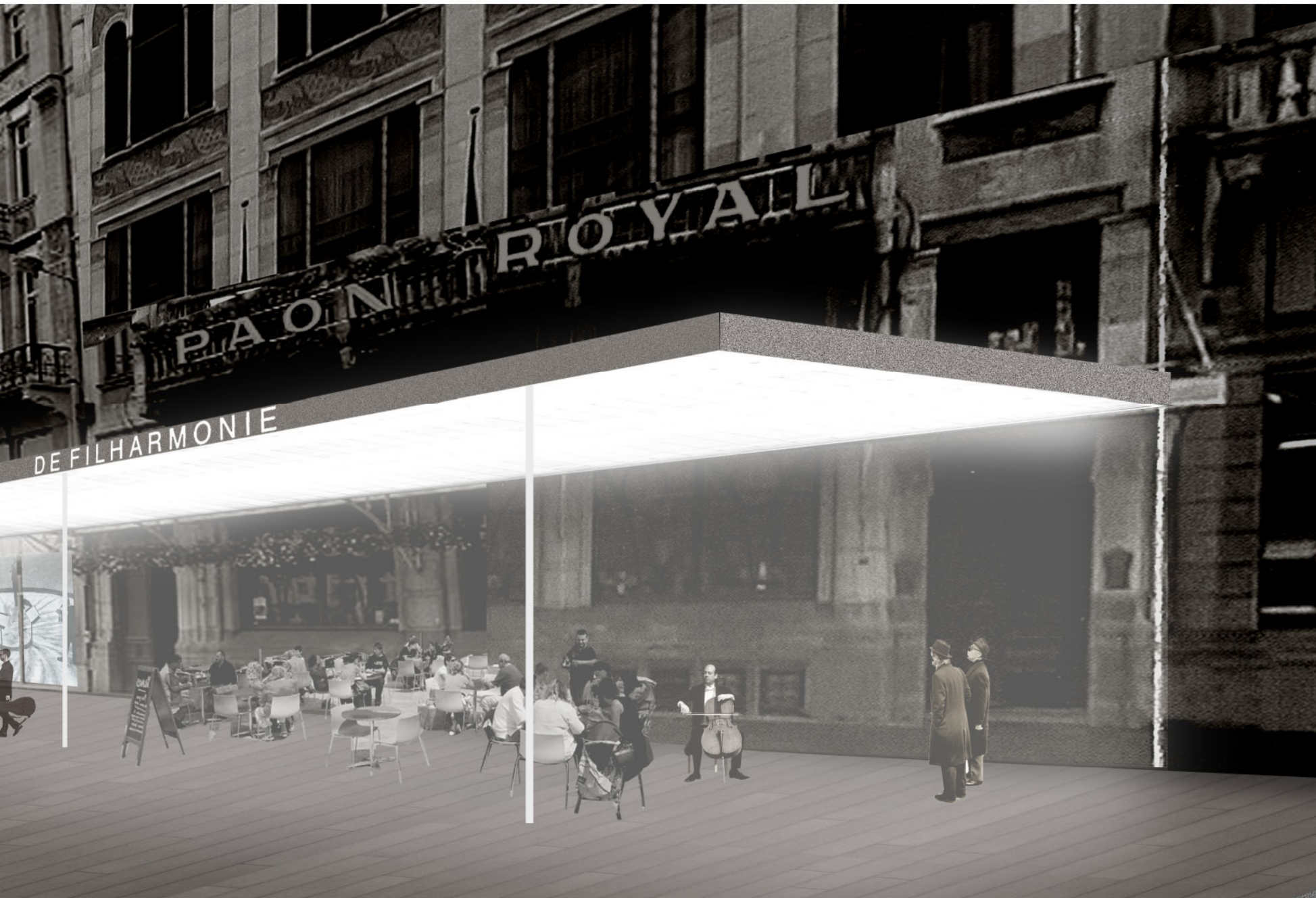
De bestaande ticketing werd recent vernieuwd en vraagt enkel een opfrissing om aan te sluiten op de geplande wijzigingen in de Looszaal.

Inkom Kioskplein – verlenging terrasluifel

Het nieuwe publiek-toegankelijke voorplein van de Zoo, het 'kioskplein', vormt een uitgelezen kans om ook hier bezoekers aan te trekken en binnen te leiden naar de Looszaal. Zeer bewust behouden we de Marmerzaal en de Verlaetzaal. Hoewel de Marmerzaal ooit de foyer was van de oude Elisabethzaal, is hij in zijn huidige werking en gebruik onmisbaar als zaal voor evenementen. Hiervan opnieuw een inkomzone maken zou zonde zijn voor een zaal die goed functioneert.

De nieuwe inkomzone situeren we dan ook ter hoogte van de tussenzone tussen de Marmerzaal en de Keuken van de Paon Royal. De huidige grote en kleine foyer aan het voorplein van de Zoo maken plaats voor een royale trappenpartij. Ook de bestaande luifelconstructie van het prachtige terras kan doorgetrokken worden om één geheel te vormen met een meer leesbare eenheid.

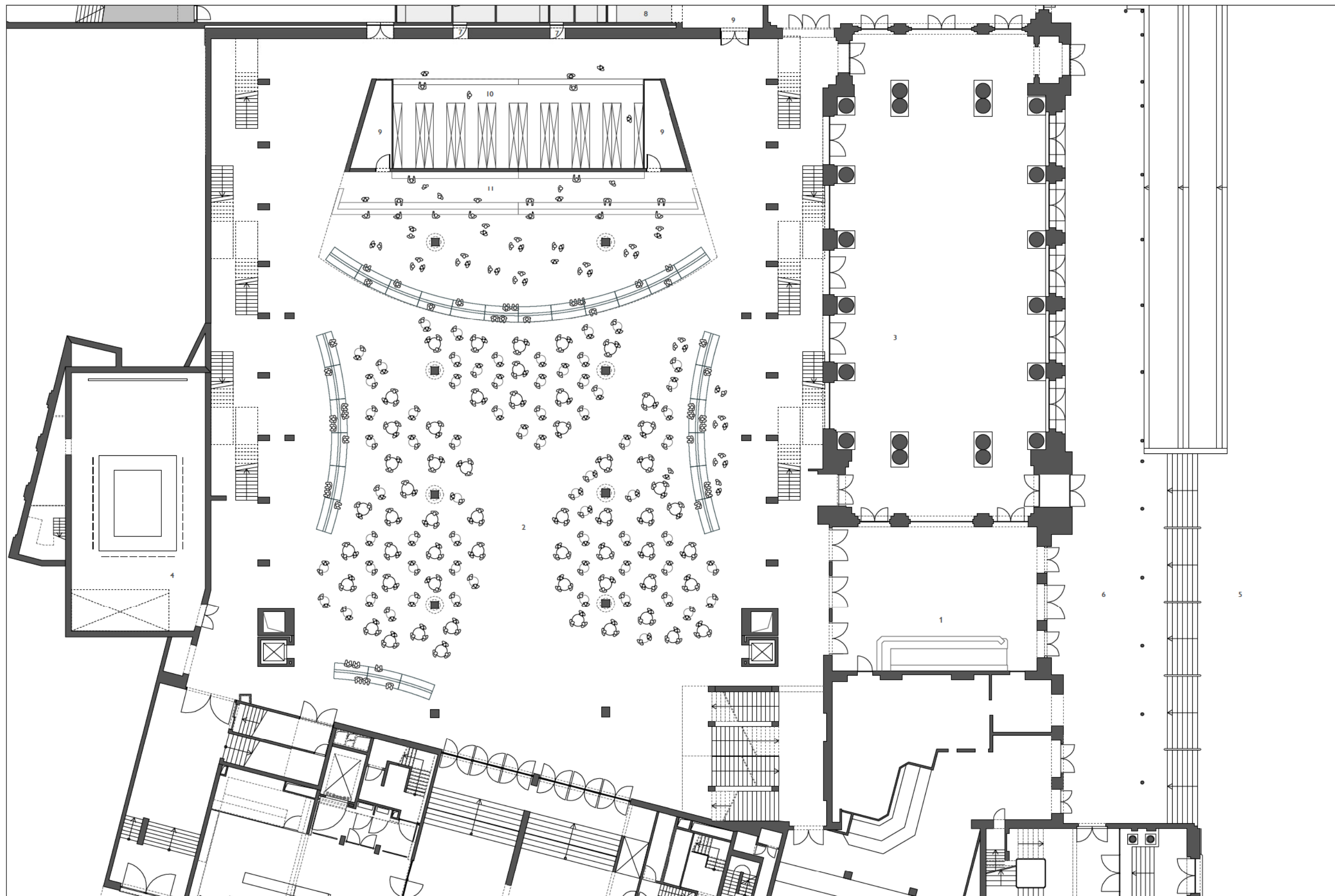

Inkom Carnotstraat – logistiek, ontvangst gastorkest en voordeur deFilharmonie

De nieuwbouw in de Carnotstraat vervult drie belangrijke functies. Een ruime laad- en loszone op het gelijkvloers in directe relatie met de Carnotstraat moet de logistieke functies sterk verbeteren. Er worden nieuwe verkeerslichten voorzien bij de heraanleg van de Carnotstraat. Dit moet mogelijk maken om grote vrachtwagens achterwaarts te laten indraaien naar de nieuwe laad- en loszone.

Naast deze ruime inrijzone voor de vrachtwagens is een aparte toegang voorzien voor het binnenkomen van het personeel van deFilharmonie en het ontvangen van gastorkesten of andere bezoekers. Vanuit deze receptie worden de bezoekers verder geleid naar hun loges. De werknemers en muzikanten van deFilharmonie vinden zelf de weg naar hun eigen verdiepingen.

III LOOSZAAL

De Looszaal bundelt een veelheid aan functies. Eerst en vooral is het de ruimte waar je als bezoeker binnenkomt, een jas bij de vestiaire kan laten om vervolgens een weg te zoeken naar je zitplaats in de concertzaal. Ze dient als foyerruimte tijdens pauzes of na de voorstellingen en kan dienst doen als ruimte voor het organiseren van congressen en beurzen of grote recepties.

De huidige Looszaal maakt een wat sombere indruk. Ondanks haar grote volume komt ze wat drukkend over, een gevolg van een relatief laag plafond voor een zeer ruime zaal. Ons voorstel wil hierop een antwoord bieden door de ruimte (hoe tegenstrijdig het misschien wel lijkt) visueel kleiner te maken. Hierdoor oogt de ruimte meer in verhouding zonder verlies van plaats.

Door een stelsel van banken in de Looszaal wordt het publiek gedistribueerd naar de verschillende trappenhuizen en liften die de toegang verlenen tot de zaal.

Drie grote zitbanklijnen baken een centrale verblijfsruimte af voor de bezoeker tussen de circulatieroutes in. Hun tweezijdige zitplaatsen vormen een uitnodiging tot interactie en vormen tevens een scheiding voor de nieuwe verticale circulatie. De zitelementen zijn opgedeeld in segmenten, wat toelaat ze weg te rollen en backstage te stockeren bij evenementen of beurzen.

De integratie van nieuwe orkestliften heeft als gevolg dat de achterste zone van de Looszaal een lagere plafondhoogte krijgt. In deze zone komt een ruime bar en een vernieuwde vestiaire met daaraan gekoppeld nieuw sanitair.

Optimalisatie circulatie

De huidige planorganisatie van de horizontale en verticale circulatie is niet optimaal te noemen. Eerst en vooral ontbreken er akoestische sassen tussen de concertzaal, de circulatiezones en de Looszaal. Verder is er een gebrek aan ruime bezoekersliften die minder mobiele mensen moet toelaten een voorstelling bij te wonen. Tot slot zijn de huidige horizontale gangen donker en weinig aantrekkelijk.

Het nieuwe circulatievoorstel wijzigt deze situatie op ingrijpende wijze. Het publiek wordt door een stelsel van lichthoven, de lichtluifel aan het Astridplein en de lichtende trappenhuizen naar de zaal toegeleid.

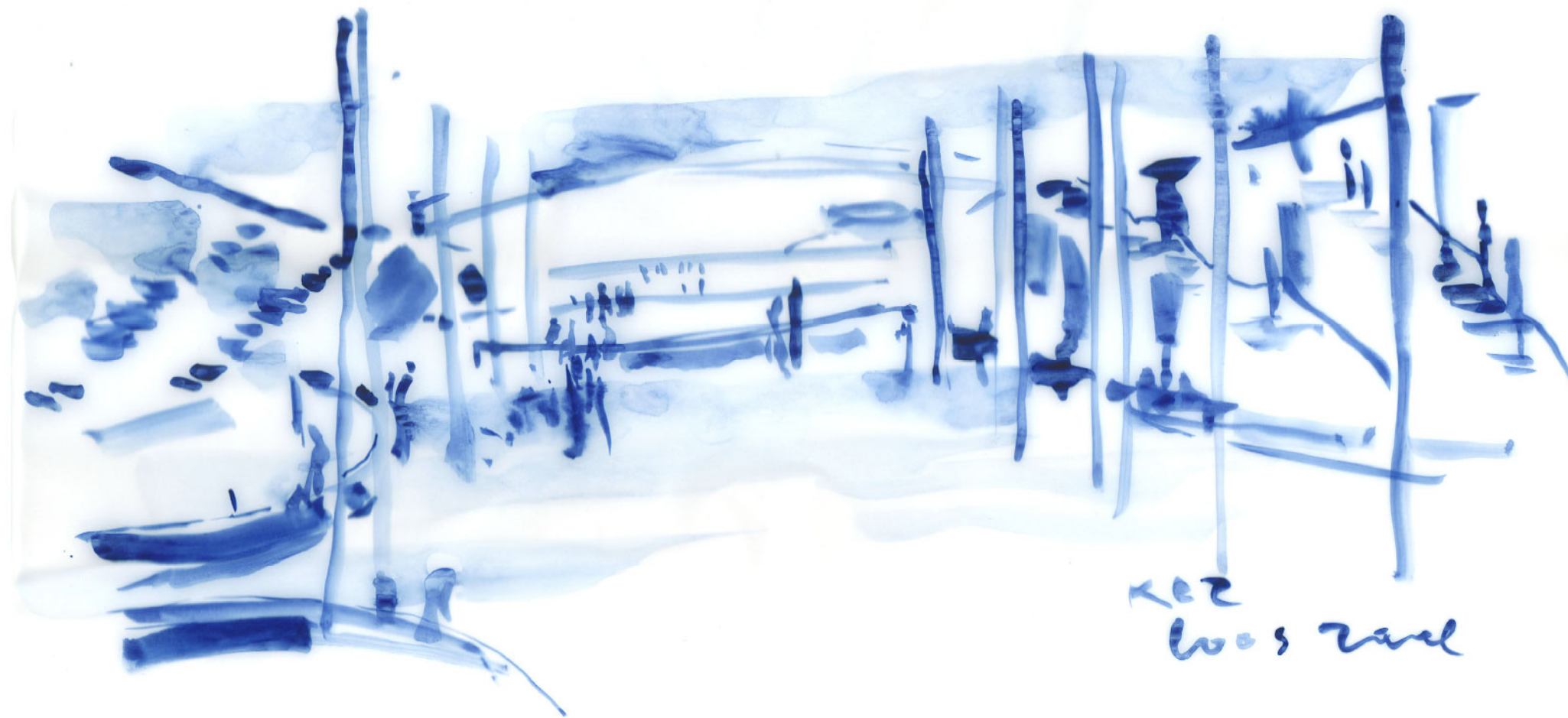

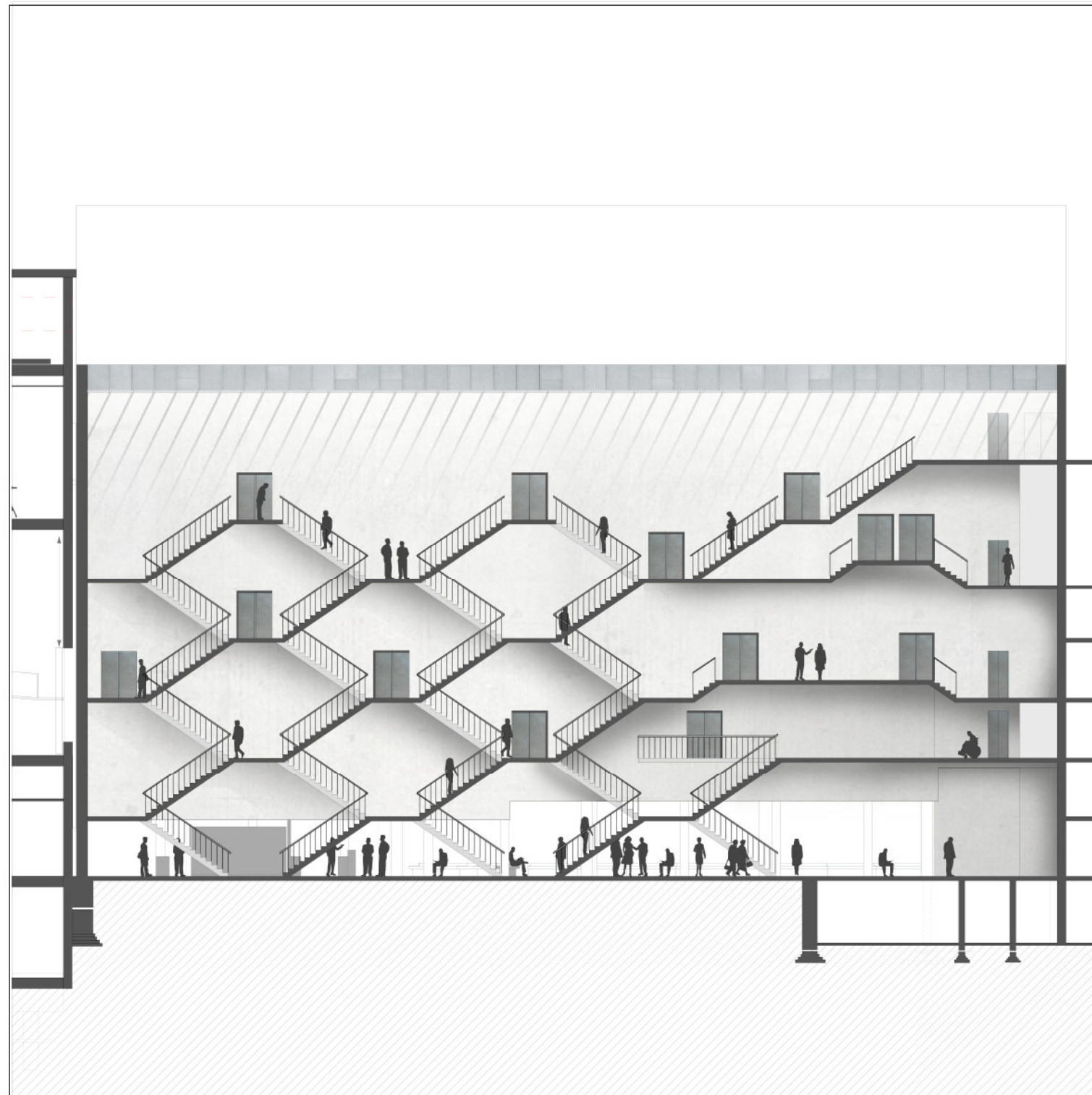
*een regen
van licht*

LOOSZAAL 1/250

1. info en tickets
2. Looszaal - foyer
3. Marmeren zaal
4. Keurvelzaal
5. Kioskplein
6. overdekte inkomzone
7. sanitair
8. keuken
9. berging
10. vestiaire
11. bar

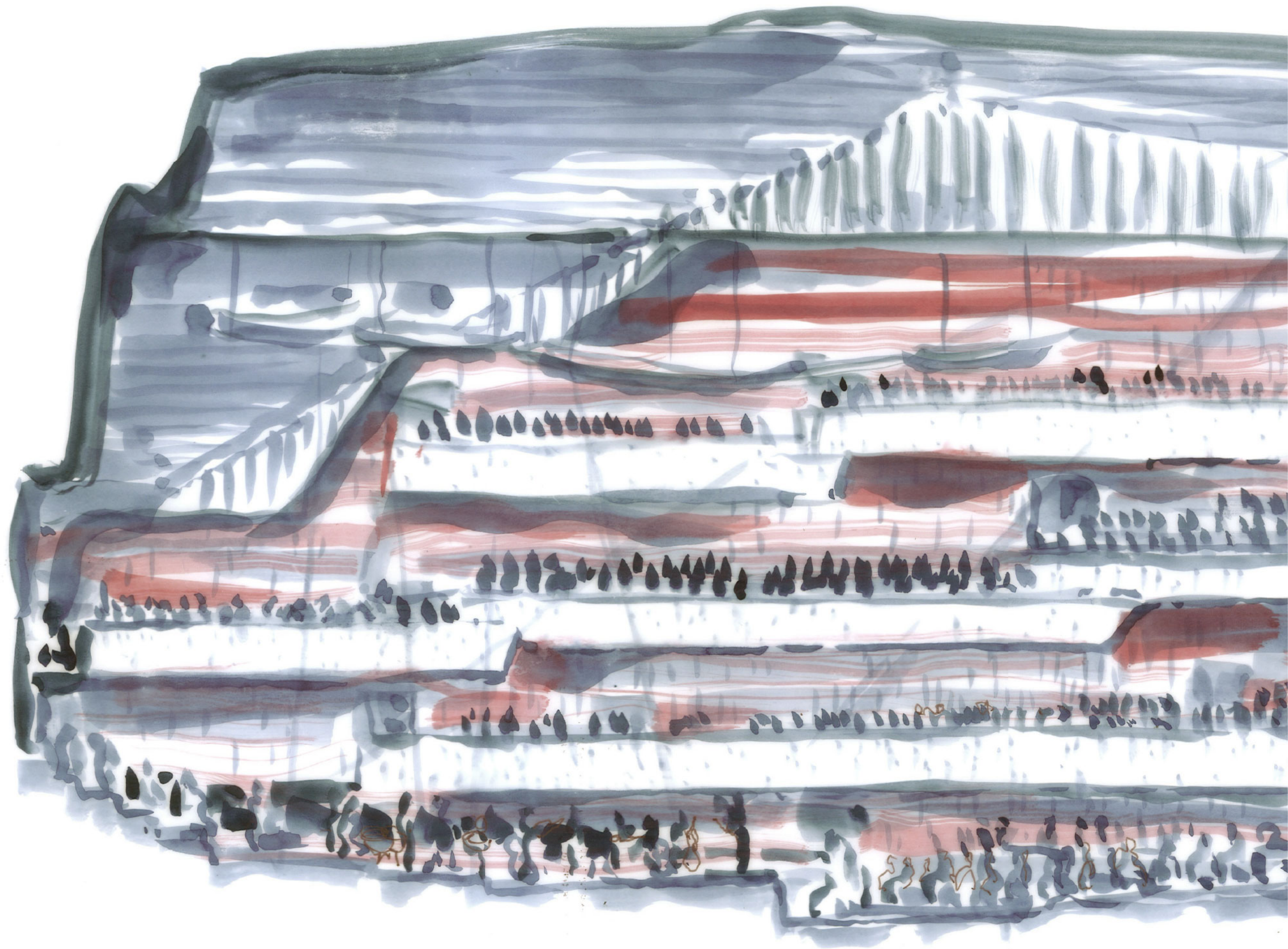

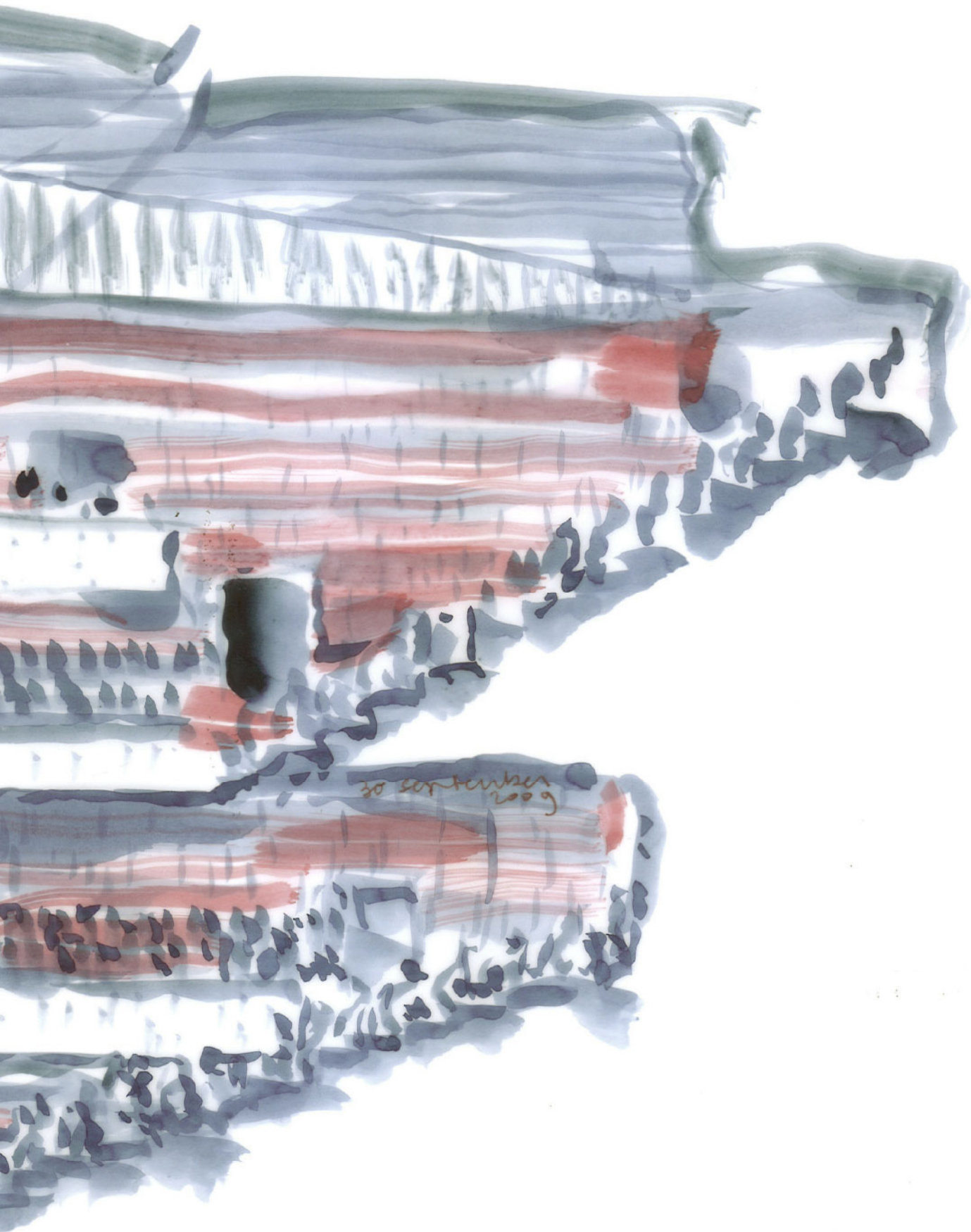
SNEDE BB

De huidige concertzaal wordt aan twee zijden volledig losgeknipt van de circulatiezones. Alle horizontale verbindingsgangen worden vervangen door een ingenieus systeem van trappen en bordessen. Deze trappen laten niet alleen een vlotte circulatie naar de concertzaal toe, maar geven een nieuw ruimtelijk gevoel dat voorheen onbestaande was. Bovenaan worden deze nieuwe trappenpartijen voorzien van transparante dakkoepels. Natuurlijk daglicht vindt zijn weg doorheen de trappenhal naar beneden, tot in de Looszaal.

De oude en te kleine bezoekerslift wordt vervangen door twee nieuwe ruime liften met een duidelijke relatie met de Looszaal. Ook de horizontale gangen worden aangepakt zodat vervelende tussentrapjes voor de rolstoelgebruiker waar mogelijk verdwijnen en een optimale toegankelijkheid bekomen wordt. Tot slot behouden we de huidige grote en kleine evacuatietrappen aan de zijde van het Astridplein.

IV KONINGIN ELIZABETHZAAL

Planopbouw en ruimtelijk concept

De koningin Elisabethzaal in Antwerpen heeft een lang en rijk verleden waar vele beroemdheden zowel van de klassieke als moderne muziek de revue gepasseerd zijn. Dit rijke verleden neemt niet weg dat de huidige zaal over haar hoogtepunt heen is en niet meer voldoet aan de eisen van brandveiligheid, comfort, theatertechnieken en ruimtelijke akoestiek. De tijd is gekomen om deze zaal aan te passen aan de noden en wensen van de 21ste eeuw.

Een concertzaal heeft als geen andere ruimte de taak om mensen samen te brengen en te laten genieten, individueel en in groep, van een concert, lezing of optreden. Hoewel een concertzaal altijd een duidelijke focus naar de artiest en het podium heeft, is het even belangrijk dat de zaal een gevoel van samen horen en intimiteit kan meegeven. Het is deze dualiteit die de basis vormt van ons ontwerpvoorstel.

Alles start met de idee om de artiesten een meer centrale positie in de concertzaal te geven.

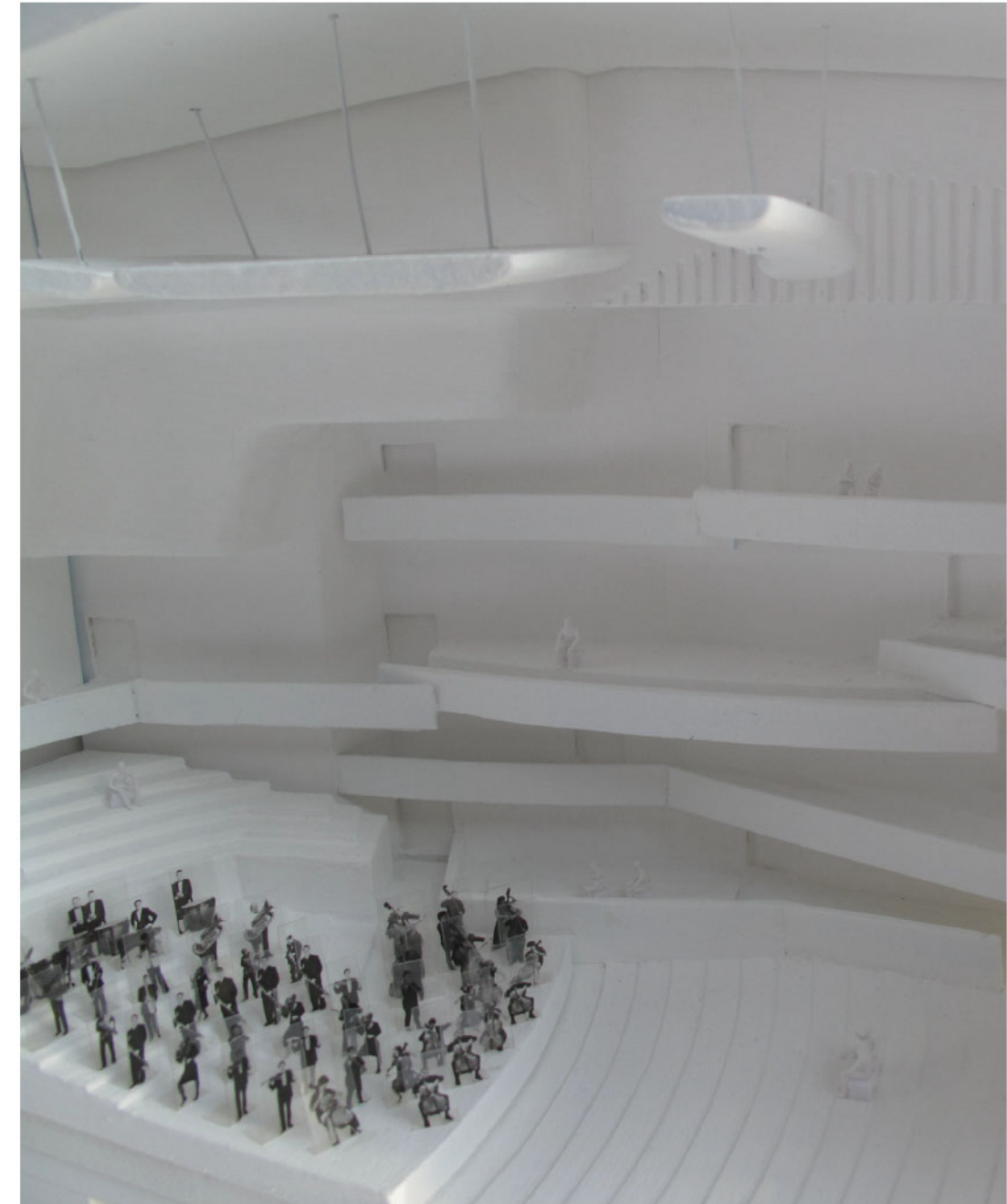
Het orkest en het podium wordt meer naar het centrum van de zaal toegeschoven.

Dit laat toe de voorstelling intenser te laten beleven door het publiek. De visuele afstanden worden kleiner, het gevoel van betrokkenheid wordt groter. Door het opschuiven van de muzikanten wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe zitplaatsen aan de achterzijde en zijkanten van het podium. De interactie tussen de musici en het publiek wordt geïntensifieerd door de zaal te vernauwen en het orkest door publiek te omringen.

De zaal wordt akoestisch uitmuntend door ze gelijktijdig te verhogen en te vernauwen.

Voor het parterre is de architecturale ingreep snel duidelijk. Het eerste wat opvalt is de gebogen voorzijde van het balkon die 4,15 meter dieper in de zaal ligt. Het orkest komt naar voren waardoor achteraan plaats ontstaat voor publiek of voorstellingen met groot koor. Omdat de zaal vroeger enorm breed aanvoelde, hebben we nu zijbeuken gecreëerd om het hart van de zaal visueel compacter te maken. De zijbeuken vormen de ideale locatie voor losse stoelen en voor rolstoelgebruikers. Alle oude en nieuwe toegangen tot de zaal gaan via nieuwe akoestische sassen om storende geluiden te weren. Omwille van het licht verhoogde podium, moet ook de parterre een nieuwe uitvulling krijgen. Dit laat toe om een graduele helling te voorzien. Verder wordt een optimale verbinding gemaakt tussen het podium en de backstage om grote stukken op een vlotte manier te kunnen opstellen.

Op niveau corbeille wordt de bestaande draagstructuur behouden. Wel worden de zijbalkons verlengd om toeschouwers tot aan en zelfs rond het podium te brengen. Opnieuw worden de gradins aangepast ter verbetering van de zichtlijnen. Een belangrijke akoestische ingreep op dit niveau is het bewust verkleinen van de diepe balkonoverhang. Gezien deze zitplaatsen

nu akoestisch erg benadeeld worden, maken we hiervan gebruik om de controlekamers (regie, licht, geluid,...) naar voren te schuiven. Dit heeft een verlies van zitplaatsen tot gevolg, maar deze worden op andere plaatsen teruggewonnen. Tot slot wordt de centrale toegang geschrapt en vervangen door zijdelingse ingangen.

Voor het eerste balkon zijn een aantal ingrepen bepalend. Structureel wordt het eerste balkon volledig behouden, maar ook hier worden de gradins verhoogd om de zichtlijnen te verbeteren. Opnieuw wordt de centrale toegang geschrapt en vervangen door zijdelingse toegangen. Maar de belangrijkste ingreep op dit niveau is de versmelting met de nieuwe zijbalkons en een volwaardig achterbalkon. Het is op dit niveau dat het publiek de muzikanten volwaardig omringt.

Een tweede balkonniveau wordt geïntroduceerd en dit enkel op de zijkanten. Opnieuw vanuit de wens om publiek en muzikant zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen en de grote leegte op de zijwanden te vullen.

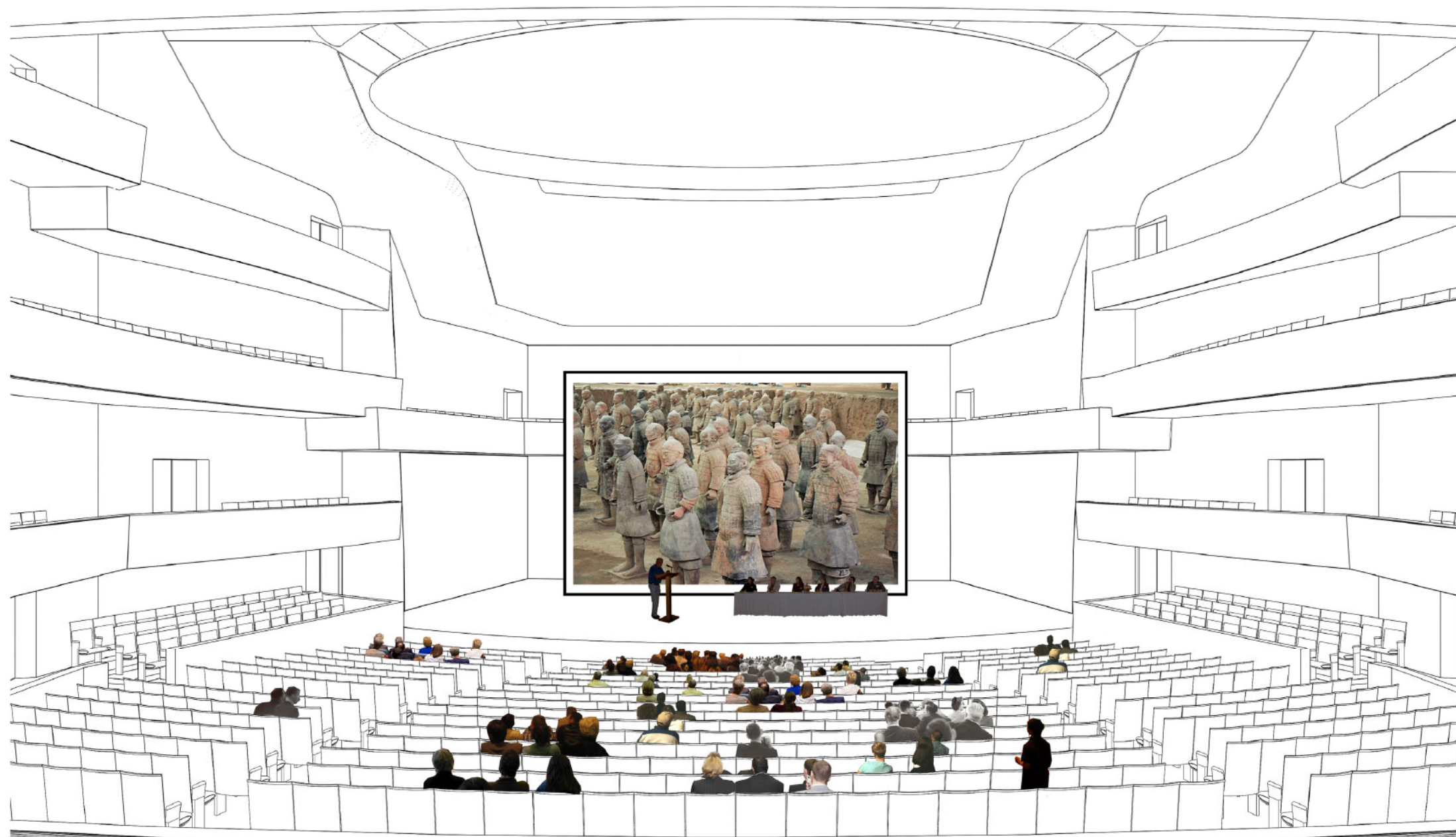
Andere opmerkelijke ruimtelijke ingrepen voor de zaal betreffen de zijwanden en het plafond.

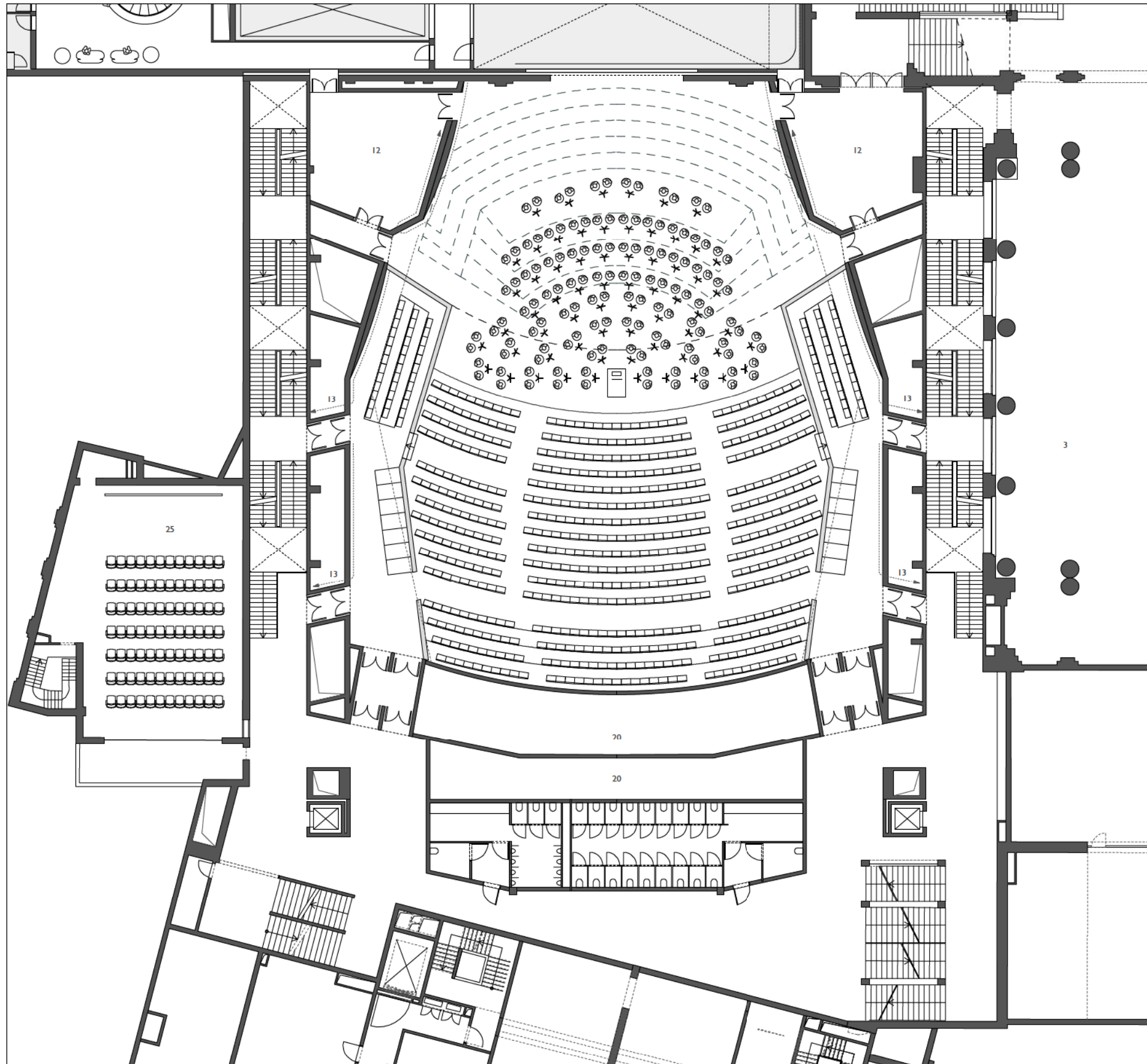
Voor het plafond is de ingreep drastisch te noemen. Het plafond wordt aanzienlijk verhoogd, van 5,6 meter in de zaal tot zelfs een 10 meter boven het podium. Deze ingreep moet samen gezien worden met het versmallen van het bovenste deel van de zaal. Deze akoestische gewelven zijn trapsgewijze sprongen in de wand, met verticale rechte vlakken die het mogelijk maken om een warm en resonant geluid te bekomen waardoor een aanzienlijke akoestische verbetering ontstaat. Buiten deze akoestische meerwaarde laat het verhogen van het dak toe om zowel naar brandveiligheid als naar technieken de zaal aan te passen naar de op heden geldende normen.

Ook de voornaamste zijwanden van de zaal worden drastisch aangepakt. De waaivorm wordt gereduceerd en een nieuwe verticale wand wordt opgetrokken van podiumvoorzijde tot helemaal achteraan de zaal. Structureel worden deze nieuwe wanden dan weer benut om de nieuwe dakstructuur op te vangen zonder de bestaande draagstructuur te moeten belasten en dus aan te passen. Dit laat enerzijds een efficiënte en snelle verbouwing toe, zonder risico's op structureel onvoorziene vaststellingen tijdens de werken.

Natuurlijk daglicht

De Koningin Elisabethzaal moet niet alleen een goede concertzaal zijn, maar tevens een prima locatie vormen voor moderne concerten, kindervoorstellingen, congressen tot zelfs een jazzconcert. Voor sommige van deze activiteiten is het wenselijk om af te stappen van de donkere zwarte doos en kan de aanwezigheid van daglicht een meerwaarde bieden. In het bovenste akoestisch gewelf worden aan beide zijden 2 grote ramen voorzien, onderverdeeld in stroken. Deze bovenlichten filteren een natuurlijk daglicht tot in de zaal. Dankzij het voorzien van geruisloze verduisteringsgordijnen aan de achterkant van deze ramen kan er bijvoorbeeld natuurlijk daglicht binnenkomen tijdens een panelgesprek en weer neergelaten worden wanneer een spreker projectie gebruikt.

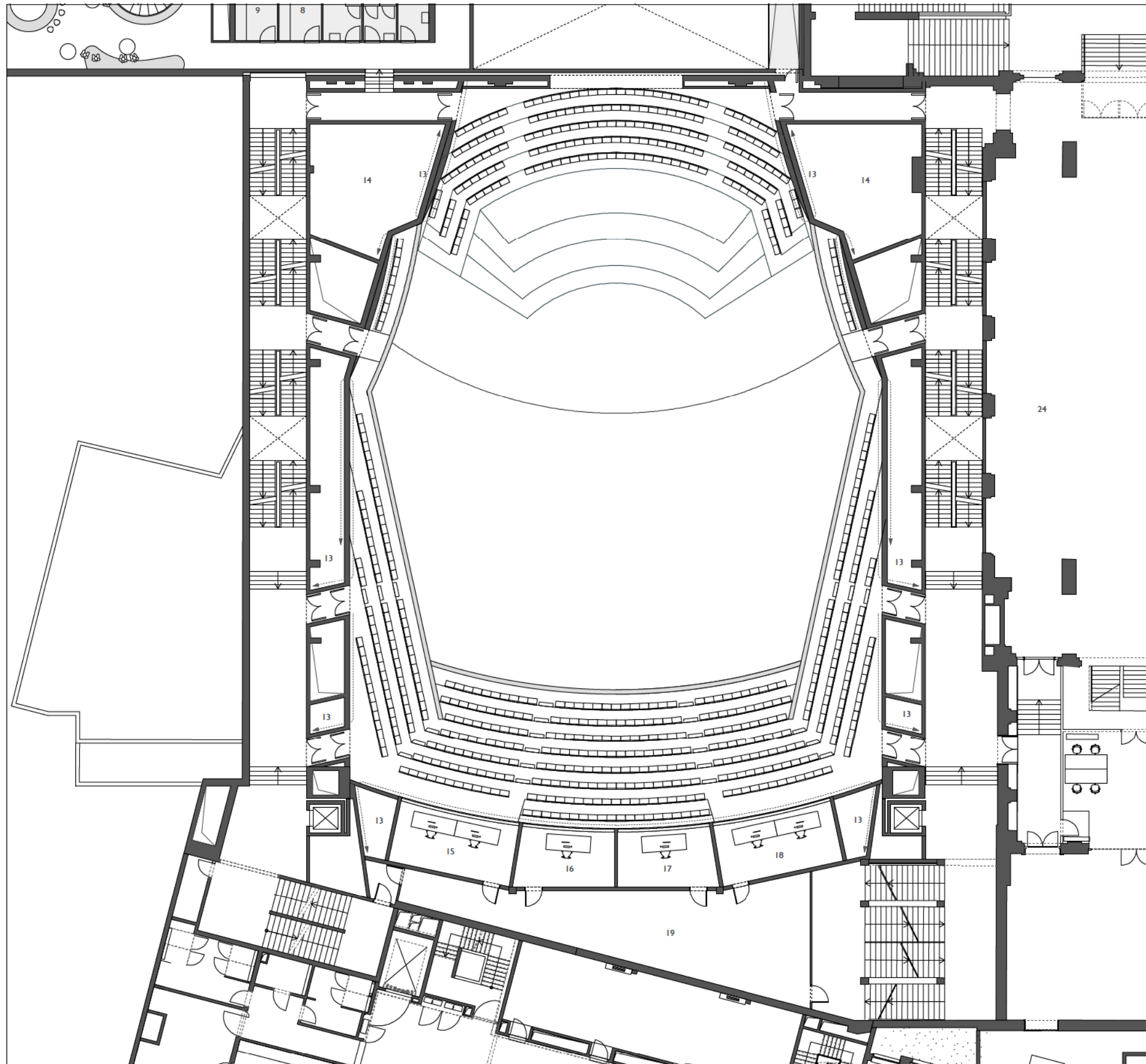

PARTERRE 1/250

- 3. Marmeren zaal
- 12. wachtzaal muzikanten/artiesten
- 13. opslag akoestische gordijnen
- 20. kruipruimte
- 25. Alpaertzaal

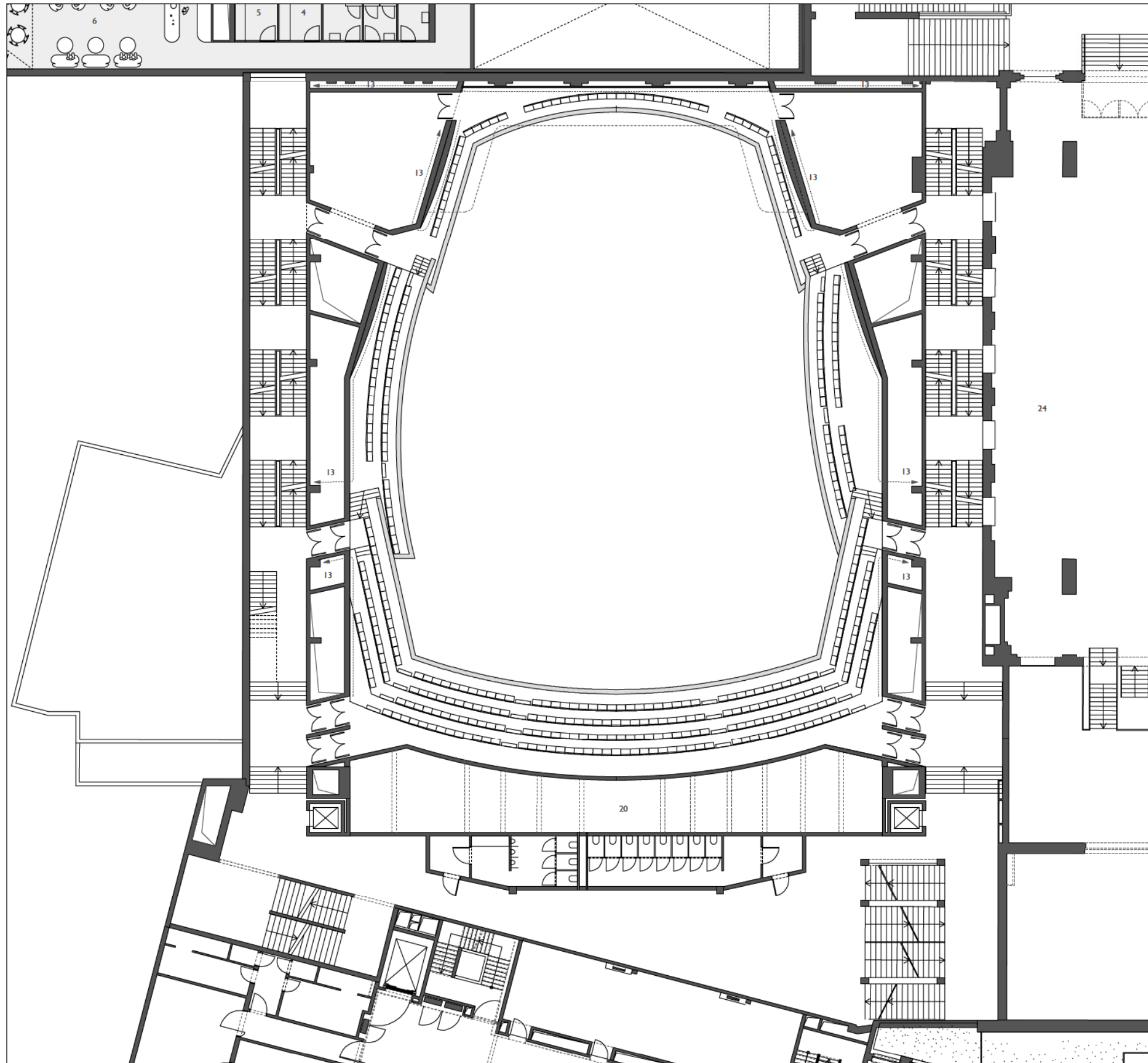

CORBELLE 1/250

- 13. opslag akoestische gordijnen
- 14. wachtzaal koor
- 15. belichting
- 16. regie
- 17. projectie
- 18. ondertiteling
- 19. zone backstage
- 24. darwinzaal

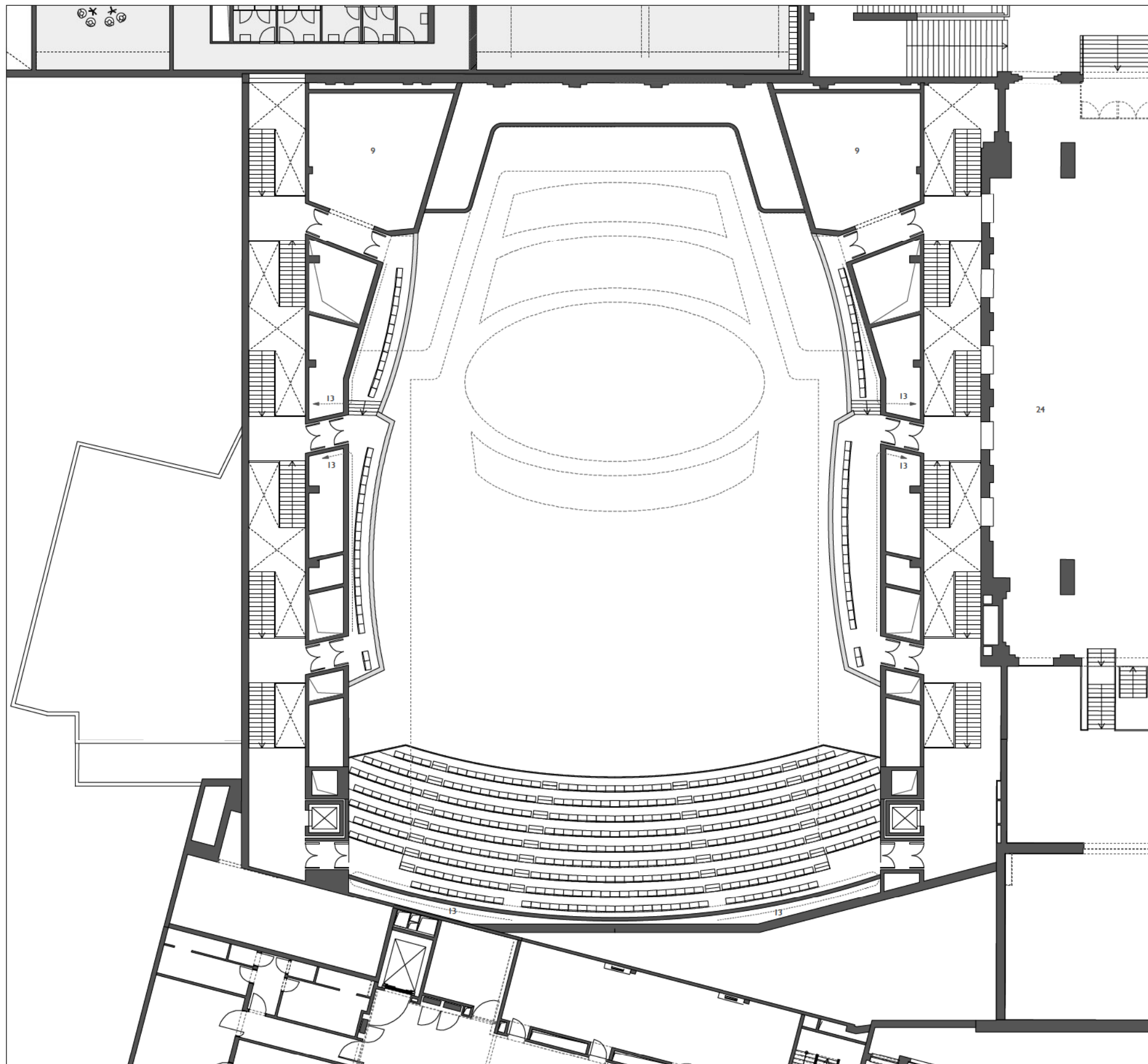

EERSTE BALKON 1/250

- 13. opslag akoestische gordijnen
- 20. kruipruimte
- 24. darwinzaal

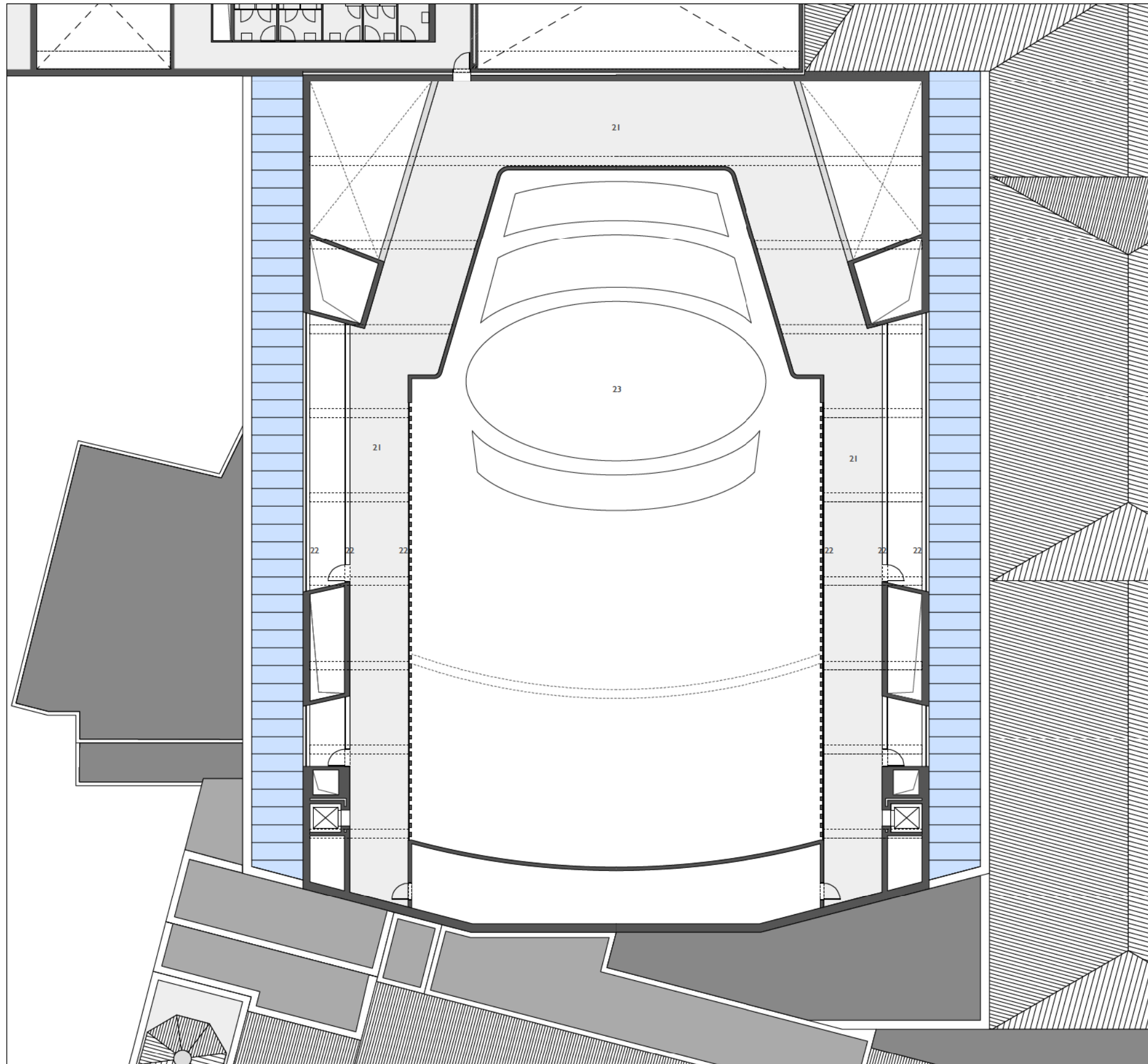

TWEDE BALKON 1/250

- 9. berging
- 13. opslag akoestische gordijnen
- 24. Darwinzaal

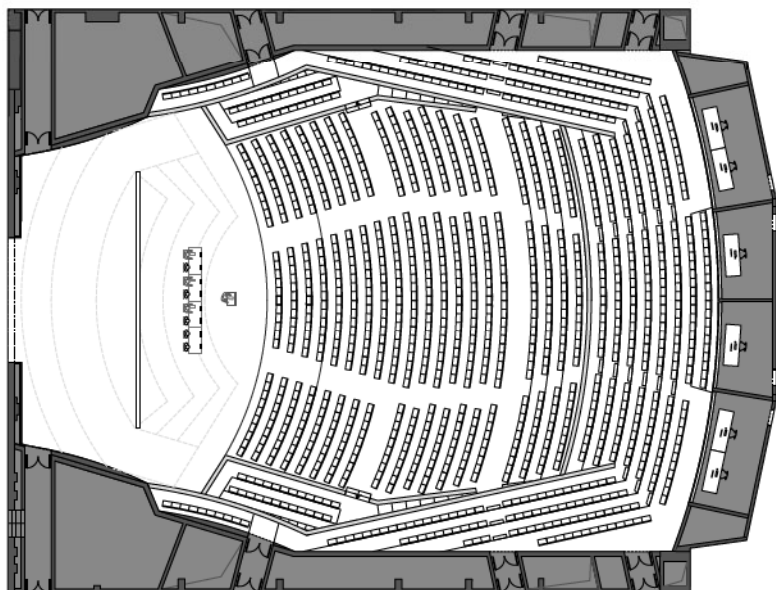
AKOESTISCH GEWELF 1/250

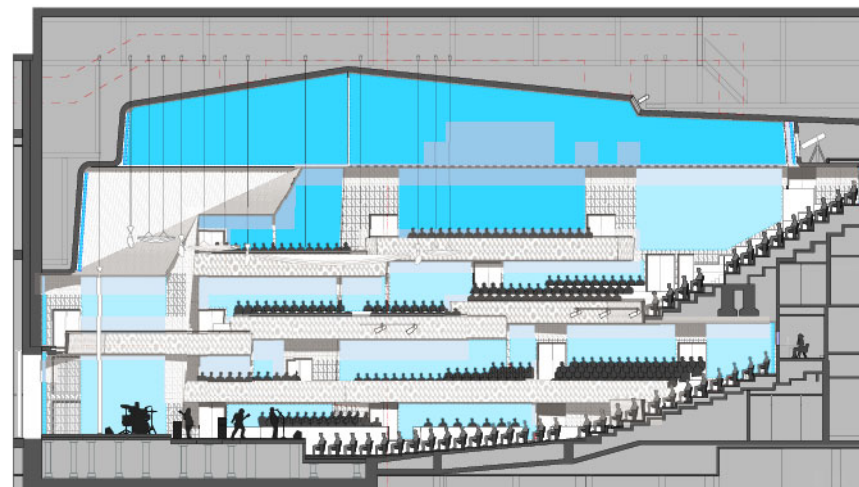
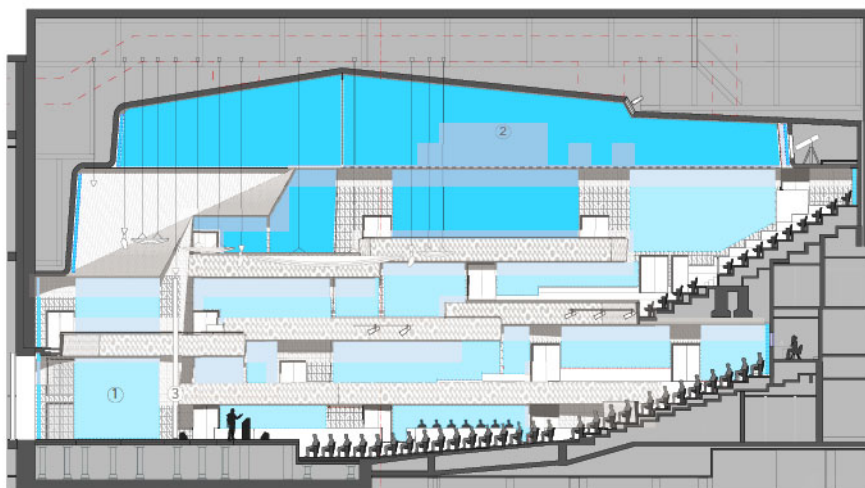
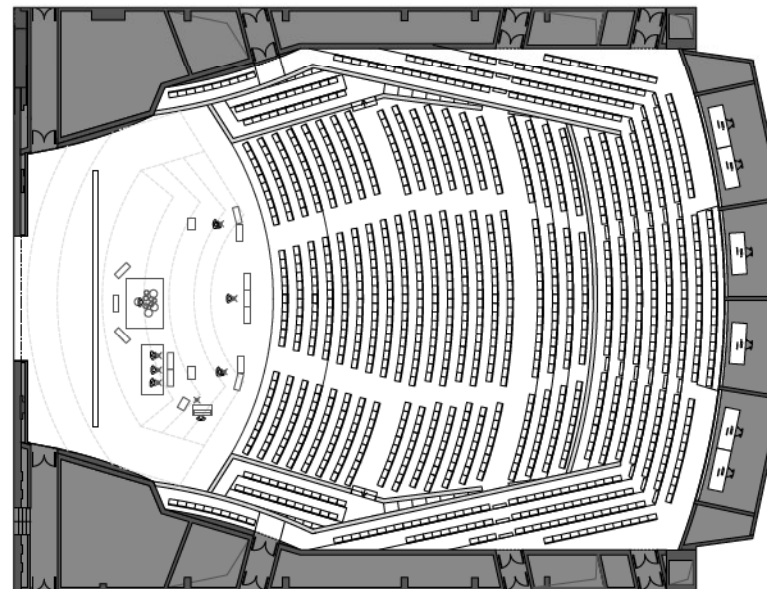
- 21. loopbare zone
- 22. akoestische beglazing
- 23. akoestische reflectoren

CONGRES

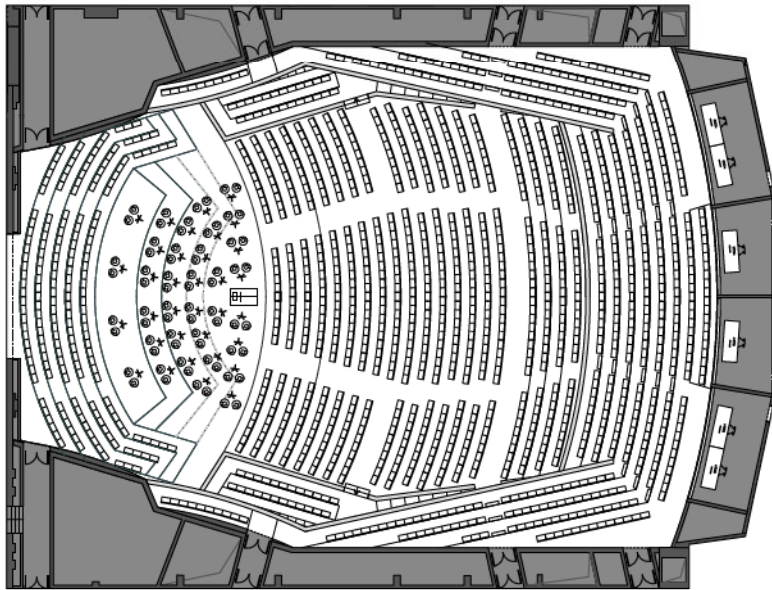

MODERN CONCERT

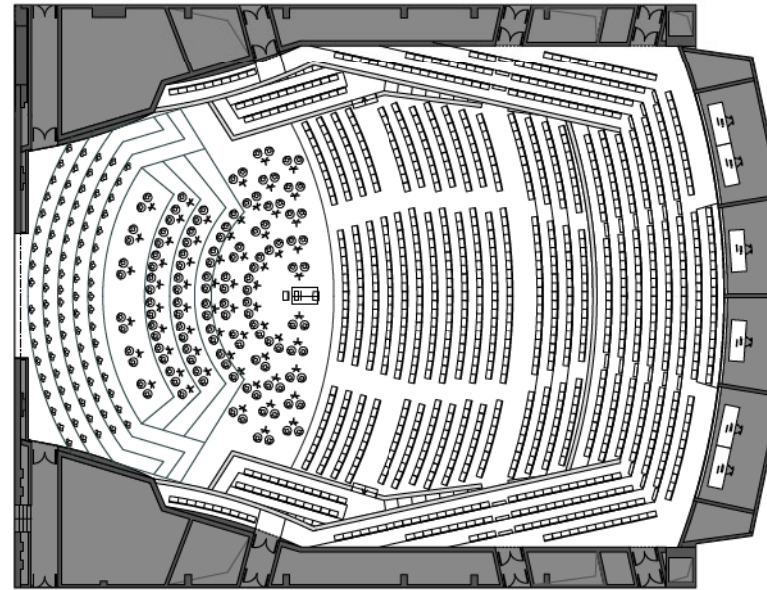

- 1. Akoestische gordijnen
- 2. Akoestisch doek
- 3. Projectiescherm

KLEIN CONCERT

GROOT CONCERT

GEBRUIKSMODI

OVERZICHT ZITPLAATSEN	A. symfonisch orkest met koor	B. klein orkest kamermuziek	C. modern concert dans of theater	D. congres lezingen (minimum)
TOTAAL	2023	2337	2101	858
Parterre	672	802	802	584
centraal	584	584	584	584
zijkant links	44	44	44	0
zijkant rechts	44	44	44	0
podiumuitbreiding	0	130	130	0
Corbeille	466	650	466	274
centraal	274	274	274	274
zijbalkon links	96	96	96	0
zijbalkon rechts	96	96	96	0
achter (koor)	0	184	0	0
1ste Balkon	389	389	337	0
centraal	172	172	172	0
zijbalkon links	85	85	85	0
zijbalkon rechts	80	80	80	0
achterbalkon	52	52	0	0
2de Balkon	496	496	496	0
centraal	424	424	424	0
zijbalkon links	36	36	36	0
zijbalkon rechts	36	36	36	0

Zaalopstellingen & aantal zitplaatsen

Het concept van de zaal is geoptimaliseerd voor symfonische en kamermuziek, maar kan aangepast worden voor evenementen die een totaal andere akoestiek vereisen. Deze akoestische flexibiliteit laat toe de zaal niet enkel voor klassieke muziek te gebruiken, maar ook voor moderne concerten, conferenties, dans en zelfs theatervoorstellingen.

Hierbij gaan we wat dieper in op de verschillende zaalopstellingen:

Groot symfonisch orkest met koor: 2023 plaatsen

Deze opstelling toont het podium in zijn grootste opstelling. Orkestliften en koorliften staan trapsgewijs opgesteld. Door deze positie kunnen de artiesten elkaar beter horen en kan het publiek alle spelers goed zien.

Klein orkest of kamermuziek: 2207 of 2337 plaatsen

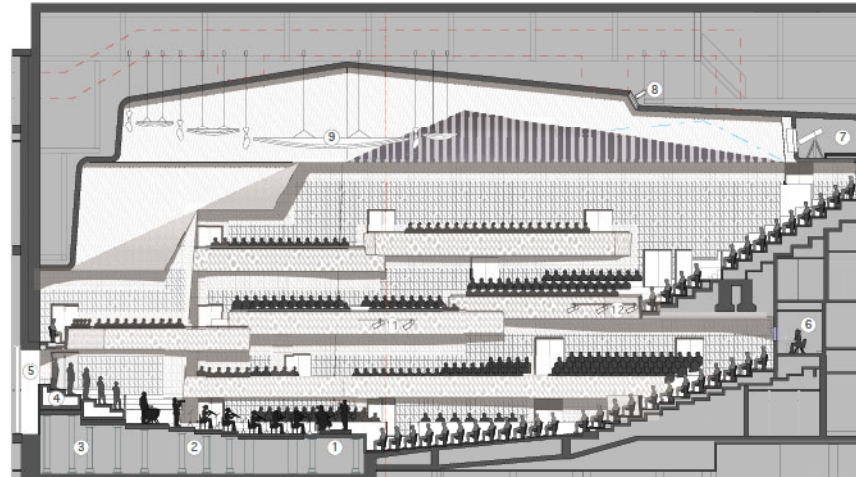
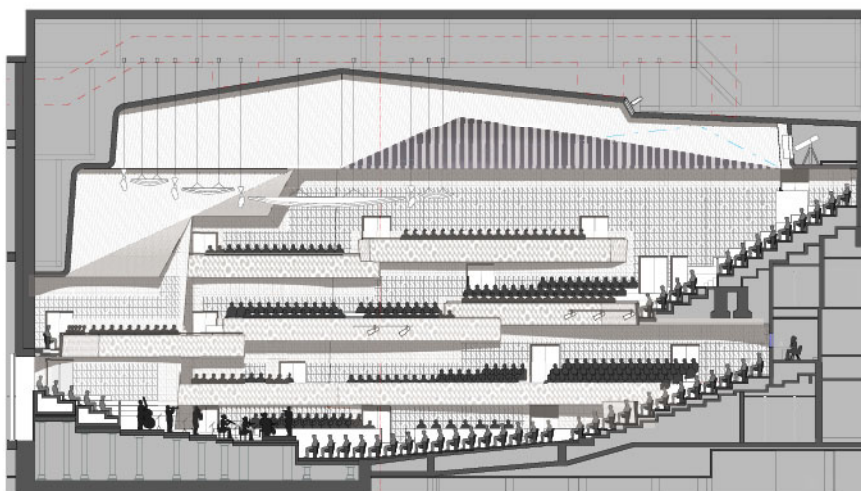
Voor deze opstelling kan gekozen worden om het podium al dan niet te verkleinen. De voorste podiumlift verlaagt dan tot het niveau van het parterre en wat toelaat om 4 extra rijen met een totaal van 130 zitplaatsen toe te voegen. Achter het podium kan publiek plaatsnemen op podiumniveau. De zitplaatsen in de rest van de zaal blijven gelijkaardig aan de eerste opstelling.

Modern concert of theatervoorstelling: 2101 plaatsen

Bij voorstellingen waarbij frontaal zicht noodzakelijk is, wordt het podium volledig vlak gebracht. Hierdoor vervallen de zitplaatsen achteraan het podium. De zitplaatsen op het 1ste achterbalkon kunnen al dan niet gebruikt worden. Intieme moderne concerten laten dit zeker toe, theater of studio 100 producties kunnen hier geen gebruik van maken.

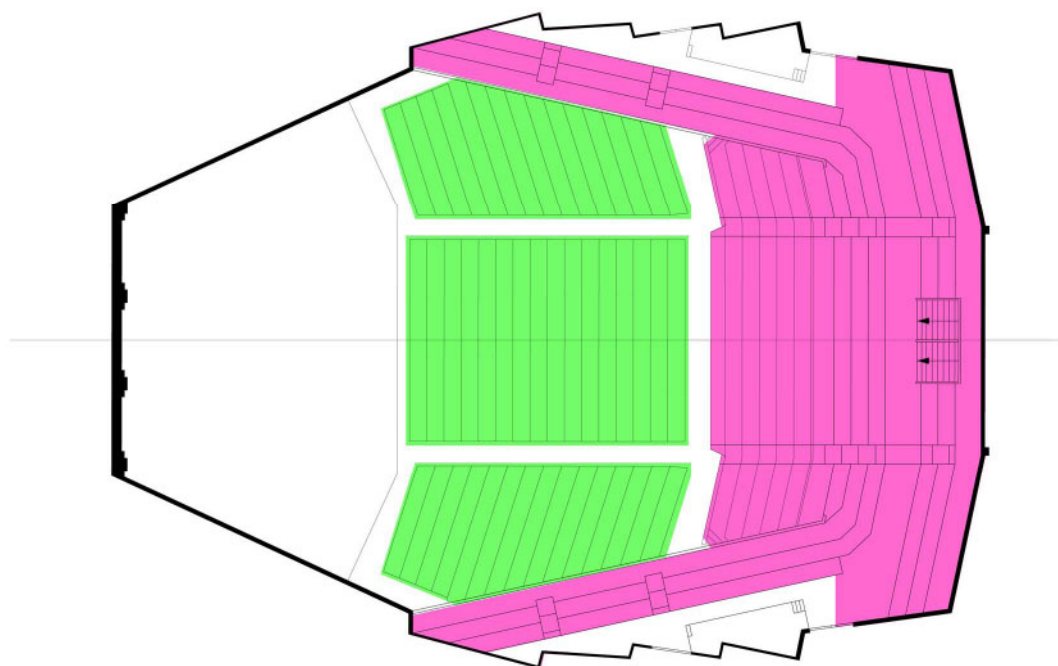
Conferenties & lezingen: minimaal 858 plaatsen tot 2101

De opstelling voor conferenties verschilt weinig van de opstelling bij moderne concerten. De zitplaatsen op de hogere balkons zijn voor deze functie minder interessant wegens de visuele afstand tot de spreker. Alle frontale stoelen op het parterre en de corbeille worden voorzien van schrijfgelegenheid en internetaansluiting.

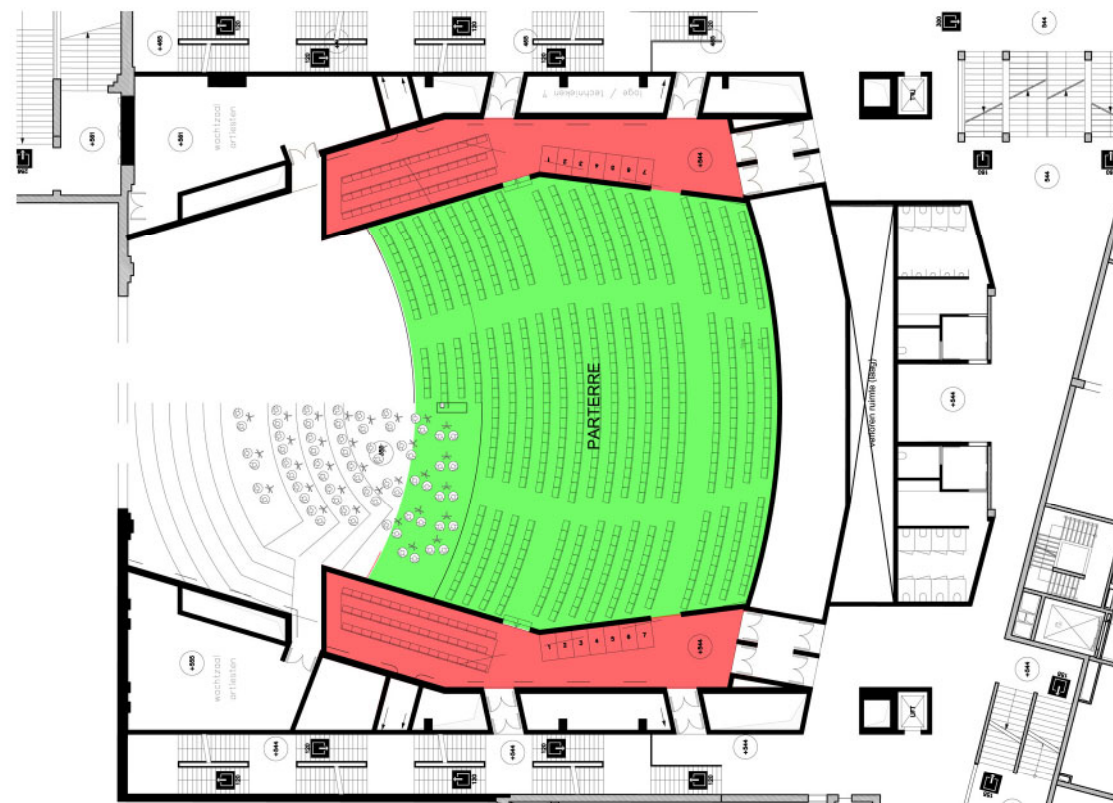

- 1. lift podiumuitbreiding
- 2. orkestliften
- 3. koorliften
- 4. zitelementen koor/publiek
- 5. opening naar backstage
- 6. regielokalen
- 7. volgspots
- 8. lichtbrug
- 9. akoestische reflectoren
- 10. brug (verlichting)
- 11. verlichting zijbalkons
- 12. verlichting centrale balkons

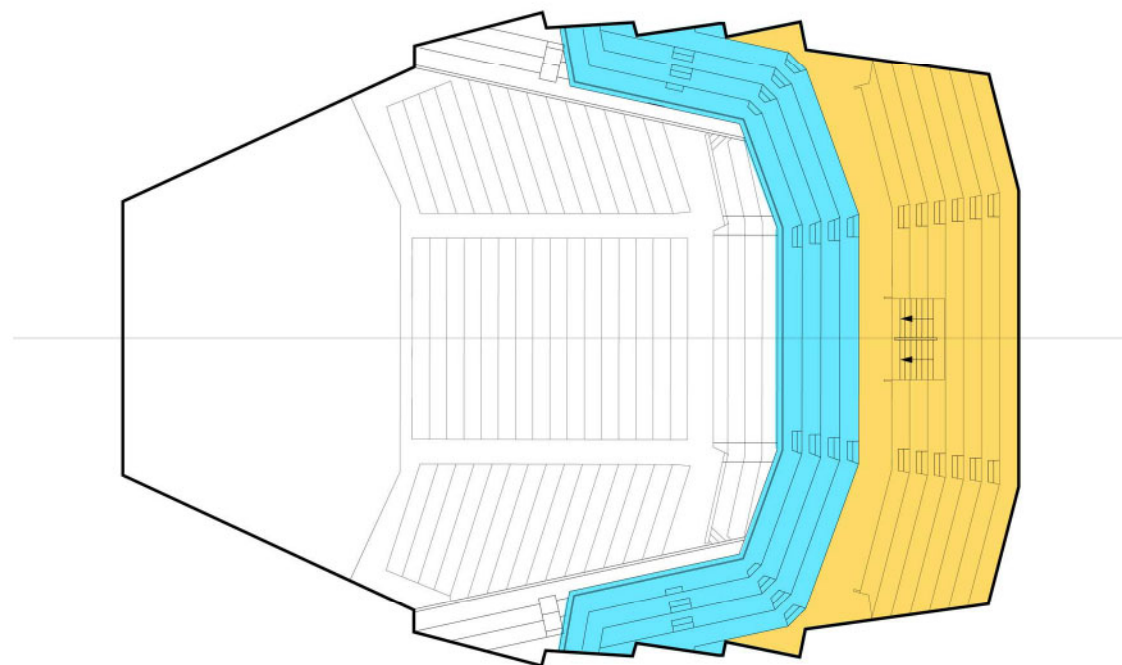
Existing Hall - Stalls & Corbeille

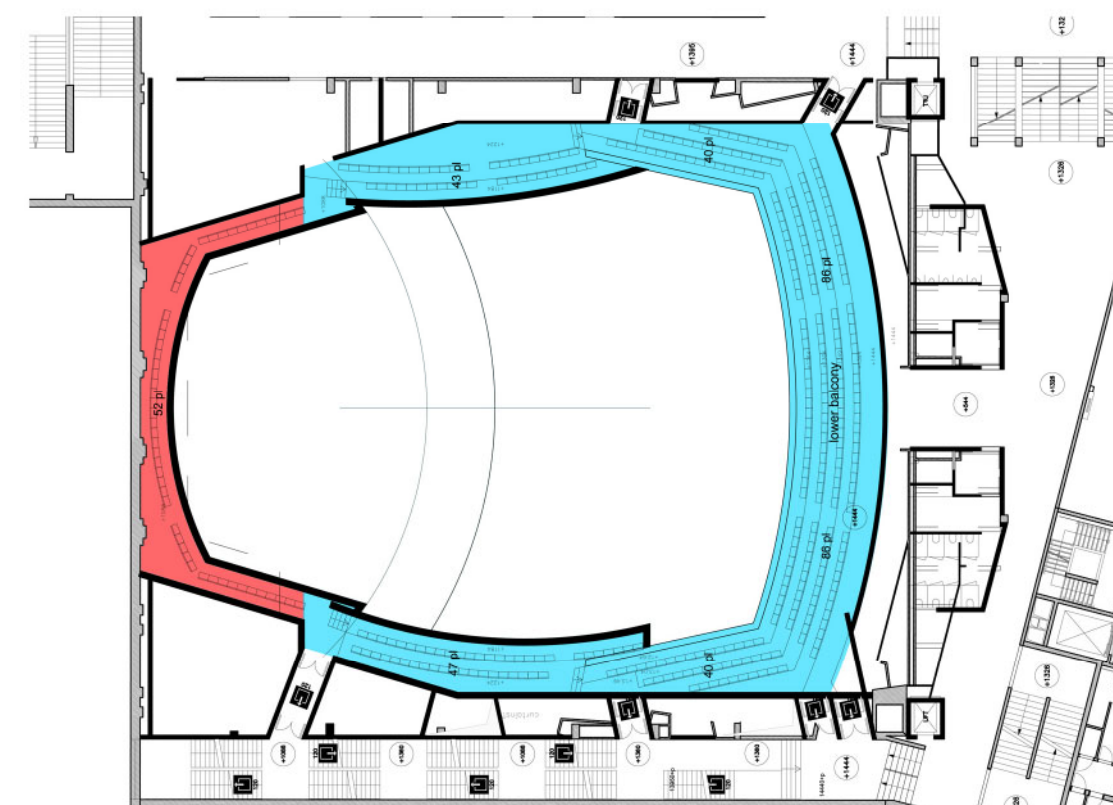
Proposed Hall - Stalls

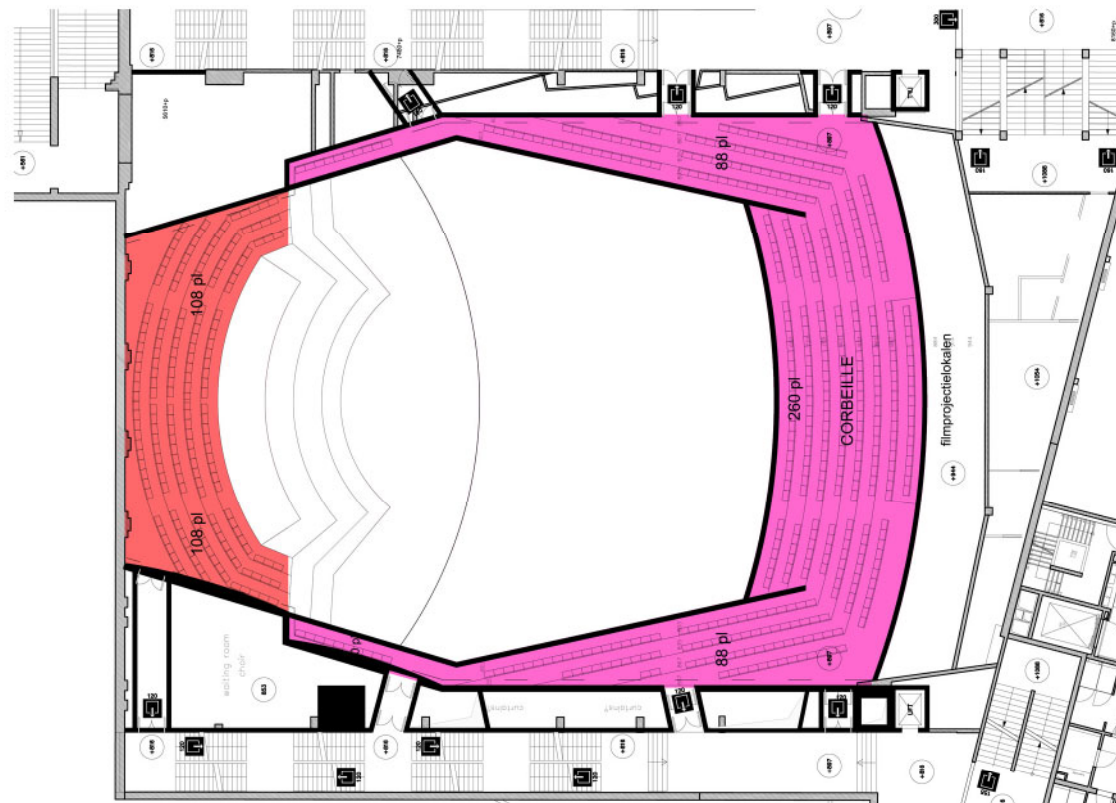
Existing Hall- Lower and upper balcony

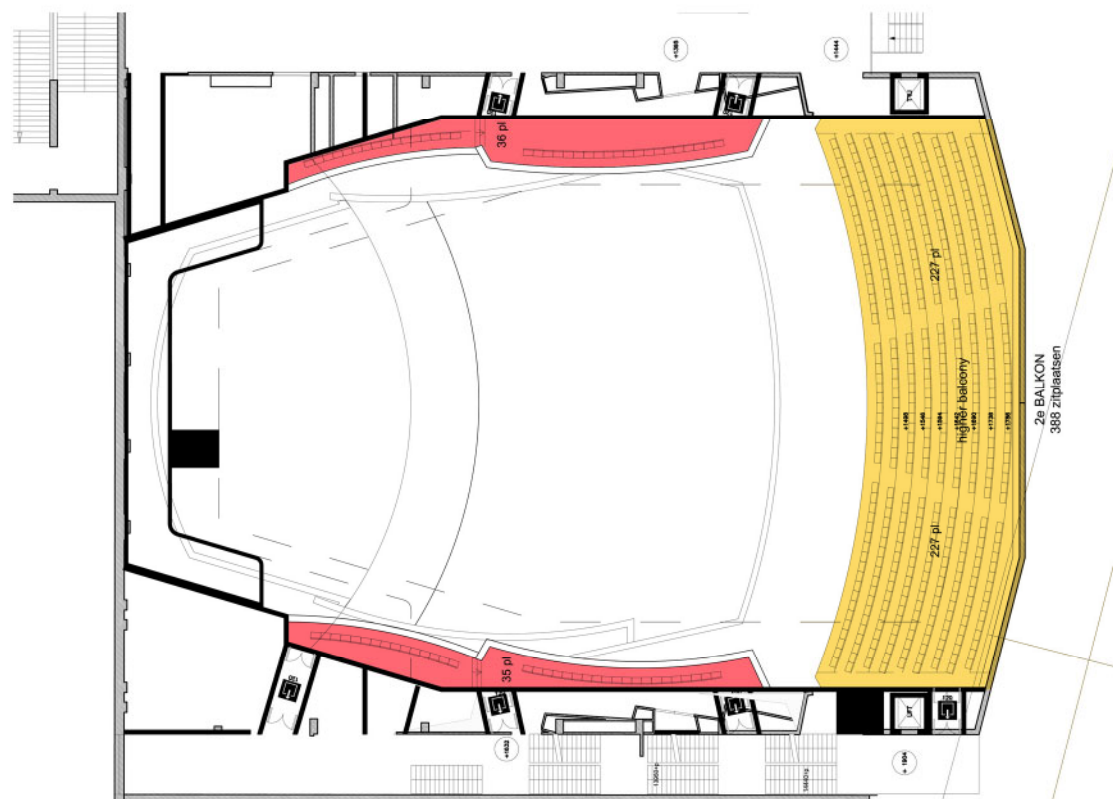
Proposed Hall - Lower Balcony

Proposed Hall - Corbeille

Proposed Hall - Upper Balcony

- Band A
- Band B
- Band C
- Band D
- Additional seating

Kwaliteitsvergelijking zitplaatsen

Tijdens het herontwerpen van de koningin Elisabethzaal is ons collectieve streefdoel het centraal herpositioneren van het podium in de zaal waardoor orkest en publiek dicht bij elkaar worden gebracht en een verscheidenheid aan zichtlijnen ontstaat.

In het bijzonder wordt het aantal zitplaatsen op de zijbalkons verspreid over vier verdiepingen, waardoor de zaal zowel akoestisch als visueel vernauwd wordt.

Door het aanpassen en herpositioneren van de zitplaatsen op het parterre verbeteren we de zichtlijnen naar het podium. Het podium wordt 4,15 meter meer naar het centrum van de zaal toegeschoven en heeft een licht gebogen podiumrand. Deze kromming wordt meegenomen in de stoelindeling waardoor de toeschouwers een gevoel van omarming krijgen en een ideale focus behouden op de muzikanten. Ook de zitplaatsen op corbeille en de eerste rijen van het eerste balkon worden aangepast ter verbetering van de zichtlijnen.

Een opstelling met publiek of koorliften achter het podium geven de kans op een zicht op de dirigent en de mogelijkheid om de speelwijze van de muzikanten te bestuderen. Met de hulp van de akoestische reflectoren is het geluid van deze stoelen goed te noemen, deze bezoekers horen wat de muzikanten horen. De koorwagens zijn verplaatsbaar en kunnen backstage opgeslagen worden wanneer een groter podium vereist wordt. Zowel de koorliften als de orkestliften laten toe het podium een vlakke én een trapsgewijze opstelling te geven. In haar grootste modus kan het podium een podiumdiepte tot 18 meter bereiken.

Bij het positioneren van de stoelen in het nieuwe ontwerp hebben we rekening gehouden met het verbeteren van de mogelijke opbrengstprijzen per stoel. Hierbij hebben we bewust gezocht om de zones met topplaatsen op het parterre te vergroten en meer centrale zitplaatsen aan te bieden door het schrappen van de centrale toegangen op corbeille. Door de continuïteit op corbeille en het eerste balkon met zij- en achterbalkons, krijgen we een toename in de 3de prijsklasse. Ook voor het tweede balkon kunnen we opnieuw meer centrale stoelen van 4de prijsklasse aanbieden door het elimineren van de centrale trap.

Ook voor rolstoelgebruikers is de nieuwe zaalindeling een aanzienlijke verbetering. De nieuwe zijkanten van het parterre onder de overhang van de corbeille zijn perfect toegankelijk. Maar ook de aansluitende rij op het parterre zelf laat toe om hier rolstoelgebruikers te plaatsen indien nodig dankzij wegneembare stoelen. Ook het tweede balkon kan toelaten om de achterste rij met losse stoelen te voorzien, zodat ook hier op een eenvoudige wijze extra plaatsen voor rolstoelgebruikers voorzien kan worden.

De schema's vergelijken de mogelijke prijsopbrengst van de huidige zaal met het nieuwe voorstel. Hierbij moet opgemerkt worden dat er voor alle stoelen een verbetering komt, zowel op vlak van zichtlijnen als naar visuele en akoestische beleving. Aansluitend hierop creëren we extra zitplaatsen aan de zijkanten en de achterzijde van het podium. Deze plaatsen bieden een interessant alternatief naar beleving en geluid. De zitplaatsen aangeduid als 'band B' laten toe om diversiteit in prijszetting te maken hoewel zij akoestisch gezien nog steeds zeer goede plaatsen zijn.

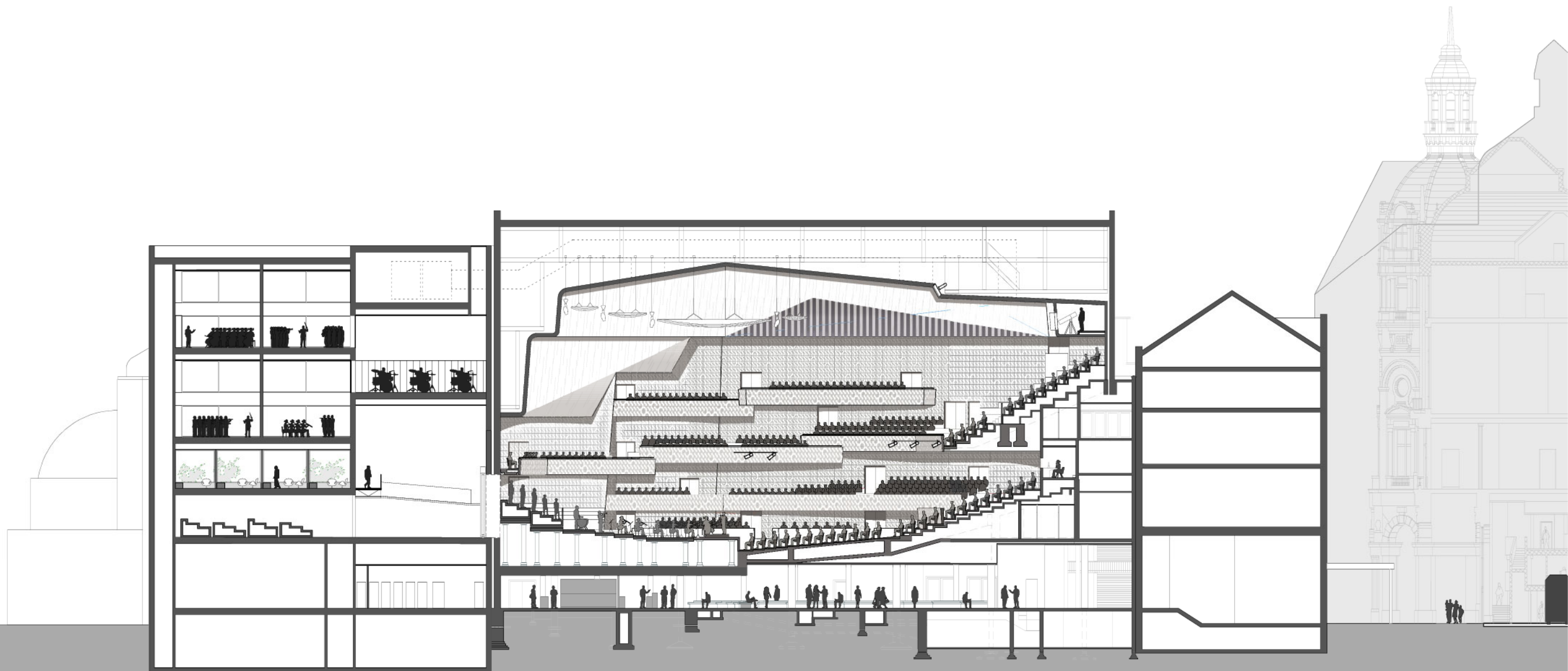
Op deze manier wil het ontwerp zowel een verbetering van de kwaliteit van de zitplaatsen garanderen als ook een grotere diversiteit bieden in mogelijke prijsklassen van tickets.

Materiaal en afwerking

Het correcte materiaalgebruik in een concertzaal is cruciaal. Niet alleen heeft ieder materiaal zijn impact op de totale akoestiek, het bepaalt ook sterk de beleving van de zaal door publiek en performer. De hoofdmaterialen van de zaal bestaat uit hout voor de vloeren, terracotta voor de reflecterende wanden en gips voor het akoestische gewelf en plafond.

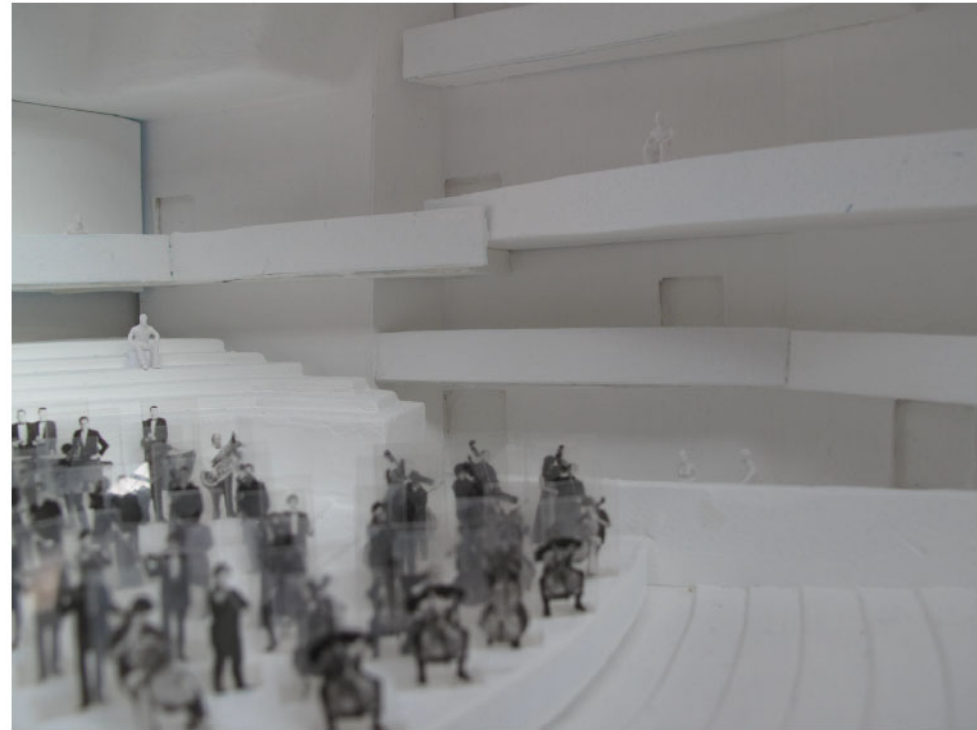
Ons voorstel van de terracotta wandbekleding geeft de zaal een warme identiteit. Een kleurstelling die aan de éne kant niet te lichtend is, opdat deze niet storend zwerflicht zou verspreiden tijdens voorstellingen. Een wandbekleding die anderzijds toch een authentieke chromatische uitstraling heeft die de zaal een soort baarmoederlijke warmte verleent.

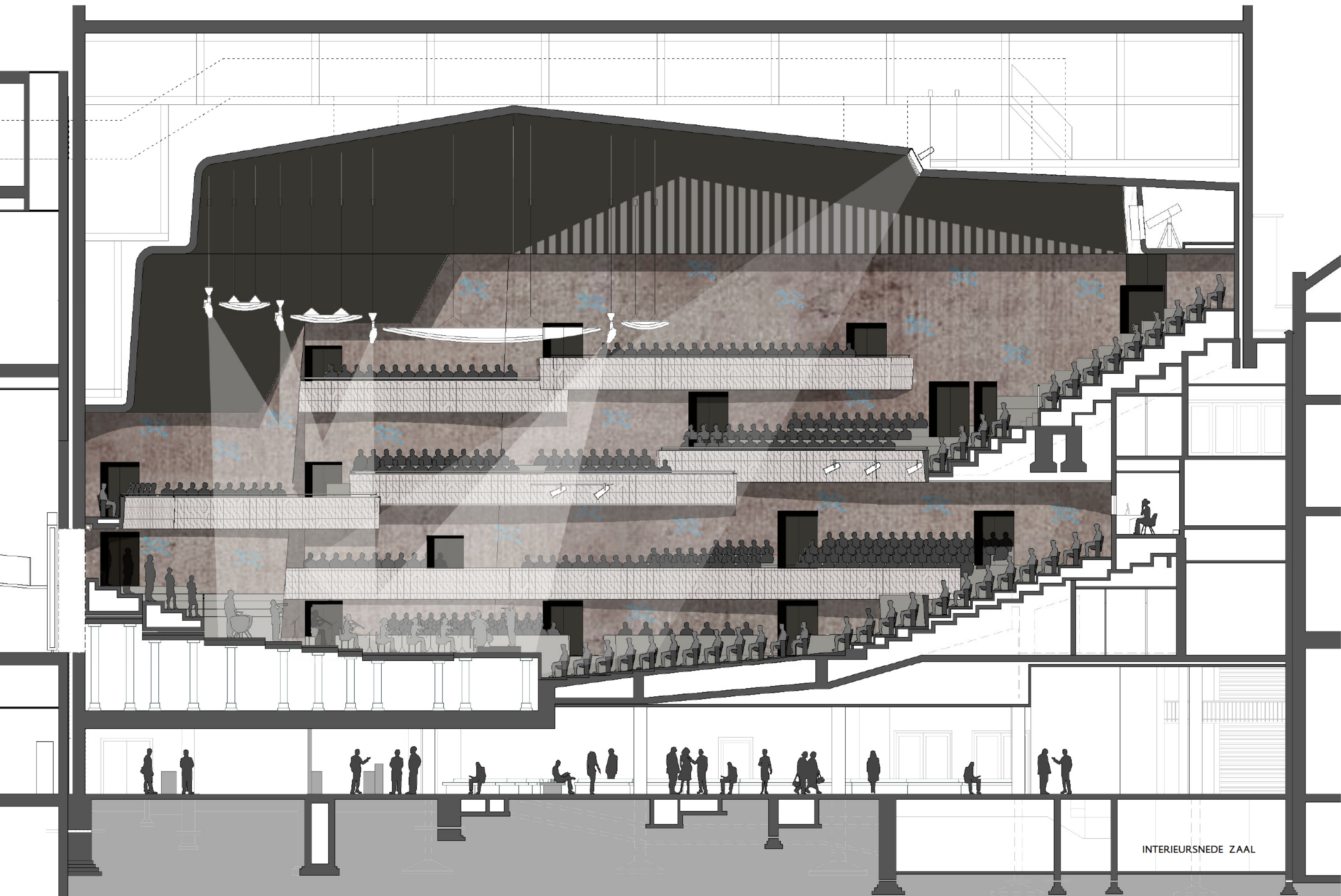
De oppervlaktestructuur van de terracotta wandtegels is afhankelijk van hun positie, gaande van een uitgesproken reliëf onderaan tot bijna egaal naar boven toe. Het harde, doch warme karakter van terracotta laat toe om de basreflecties te optimaliseren, waarbij het reliëf de nodige verspreiding van de hoge tonen bekomt. Het precieze uitzicht en vorm van deze tegels lijkt ideaal om uit te werken in overleg met een welbepaalde kunstenaar als kunstintegratieproject. Op deze manier vormen de wanden van de zaal één volledig en immens kunstwerk. Zo zouden er dierlijke motieven verwerkt kunnen worden in het reliëf van de terracottategels. De link met de Zoo en de KMDA wordt hierdoor duidelijk: de zaal als een soort natuurlijk bestuarium. Zo kan een verstrooide toeschouwer op de wanden afleiding vinden.

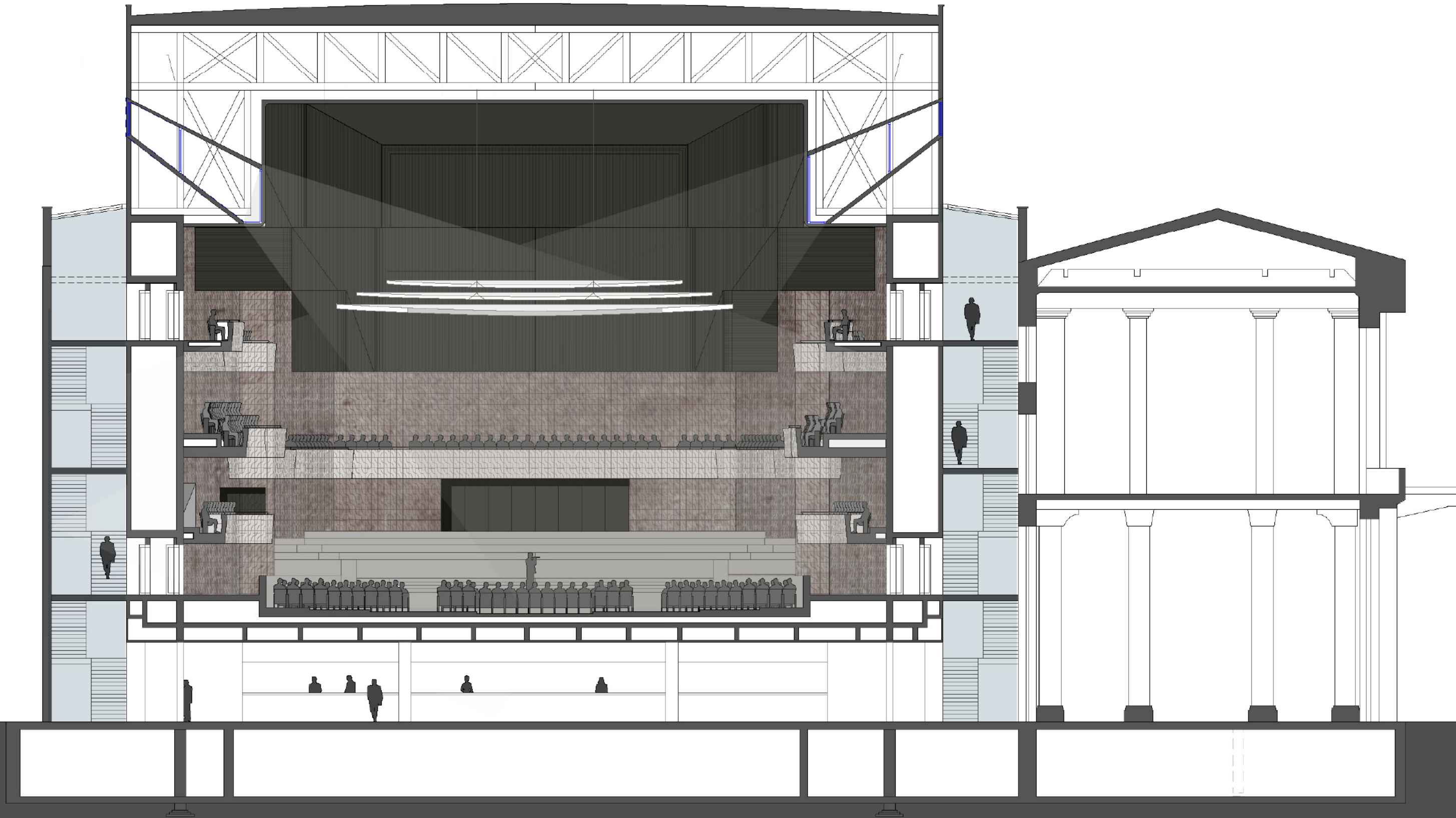

SNEDE AA ZAAL & BACKSTAGE

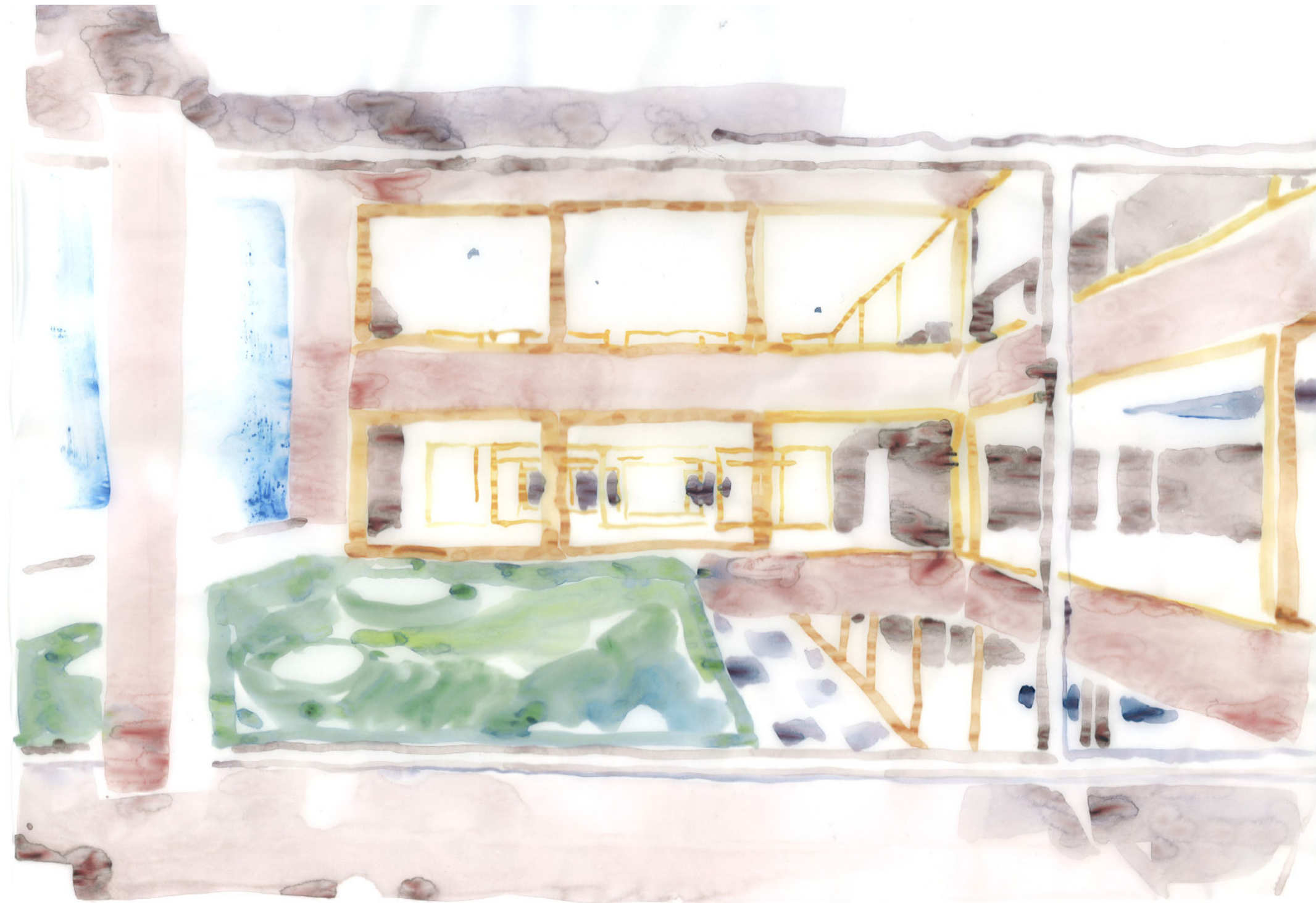

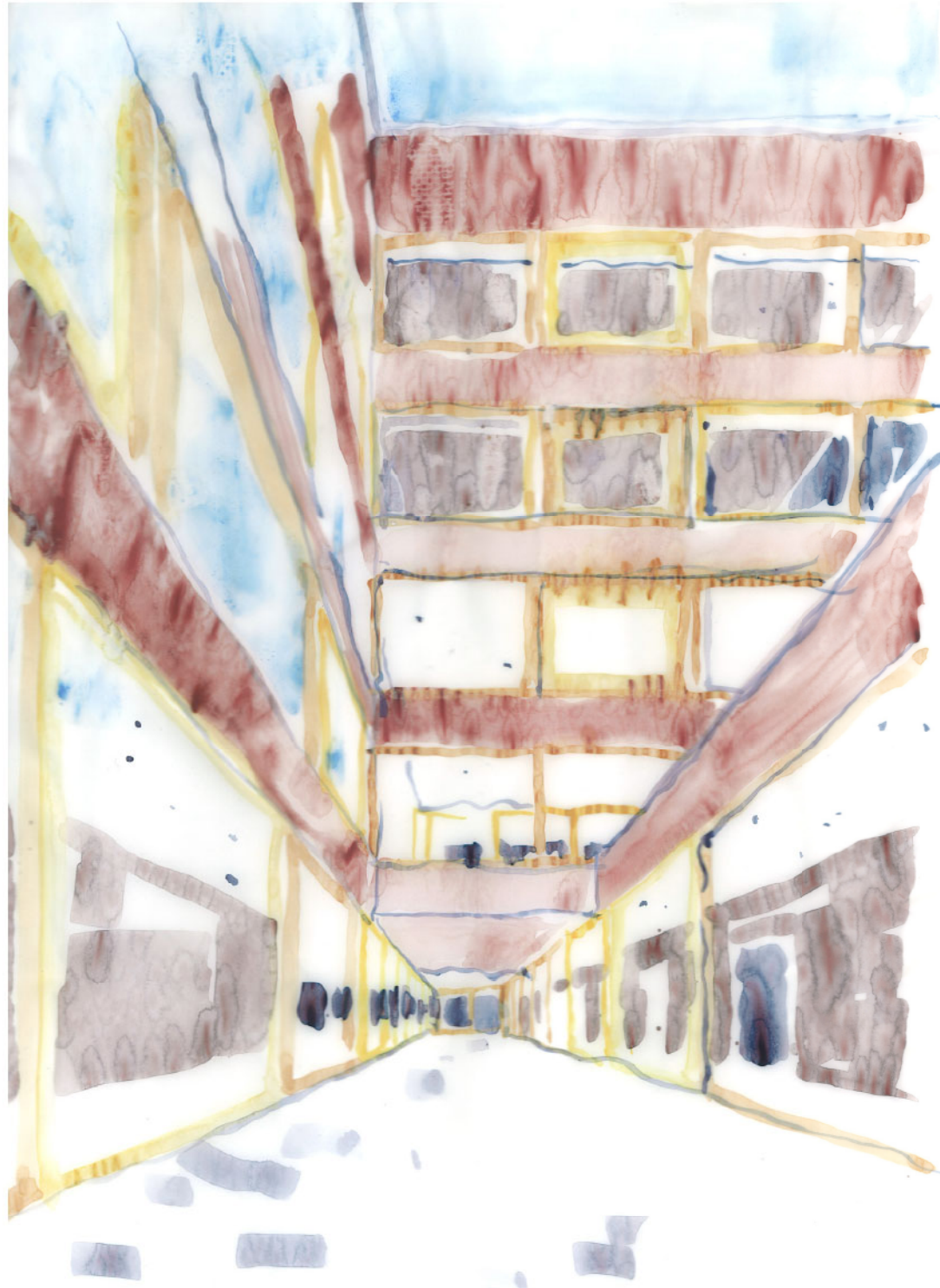

INTERIEURSNED E ZAAL

V BACKSTAGE EN DE FILHARMONIE

Optimalisatie logistieke flows KEZ en Looszaal

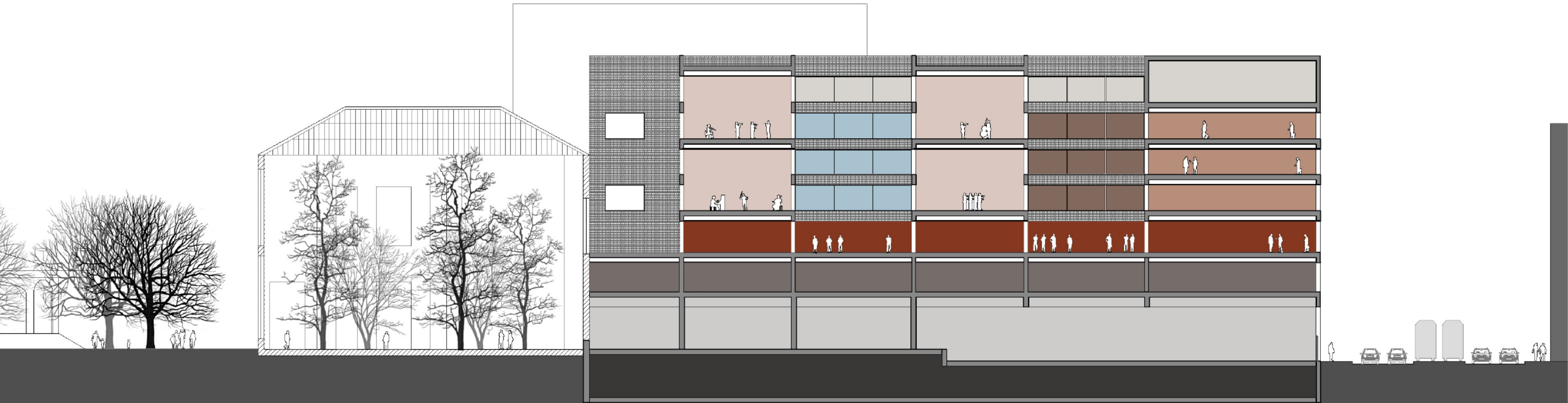
De huidige Elisabethzaal en Looszaal ondergaan enkele drastische wijzigingen ter verbetering van de ruimtelijke beleving, de akoestiek, het comfort en de brandveiligheid van deze zalen. Deze aanpassingswerken zijn nauw verbonden met de voorstellen omtrent de nieuwe backstage zone. In dit nieuwbouwwolume wordt extra ademruimte gecreëerd die de ingrepen voor de Looszaal en de Elisabethzaal mogelijk maken en de nodige flexibiliteit voor beide zalen garanderen.

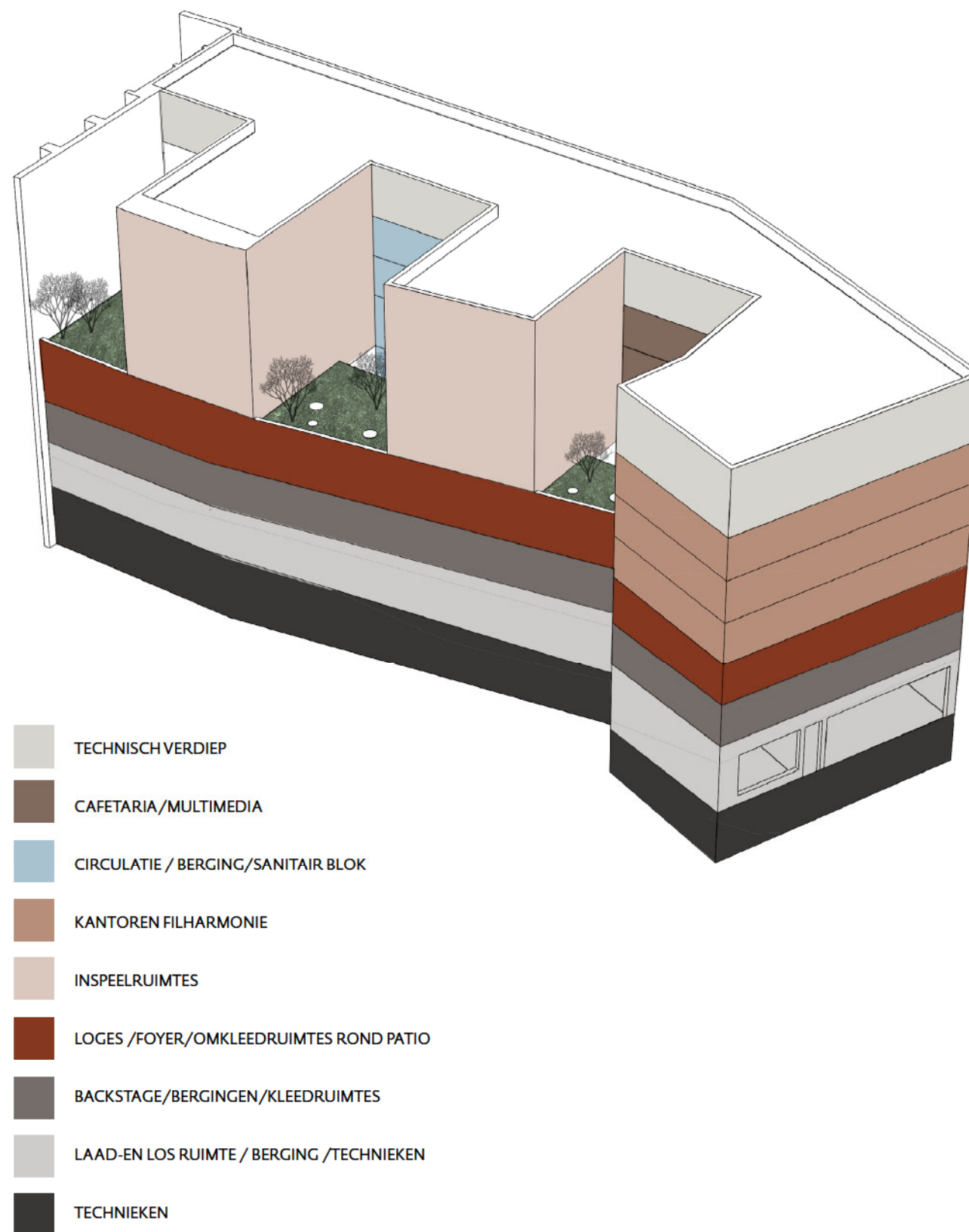
Een eerste cruciaal punt is de verbetering van de logistiek

Er worden nieuwe verkeerslichten voorzien bij de heraanleg van de Carnotstraat. Dit moet mogelijk maken om grote vrachtwagens achterwaarts te laten indraaien naar de nieuwe laad- en loszone. Het huidige niveauverschil tussen het straatpeil Carnotstraat en het peil van de Looszaal wordt aangewend om een laad-en loskade te voorzien. Deze overdekte zone heeft voldoende plaats voor 3 grote vrachtwagens en 1 tourbus. Een grote goederenlift (3x12 meter) gekoppeld aan de laadkade bedient rechtstreeks de backstage ruimte op podiumniveau. Dit zorgt voor een zeer vlotte en efficiënte manier om grote stukken van en naar het podium te krijgen. Een tweede kleinere goederenlift staat ook in directe relatie met de laadkade. Niet alleen kan deze lift als back-up lift gezien worden voor de grote lift. Hij laat toe om grote stukken, tot vleugelpiano's op gelijk welke verdieping te brengen. Het is voornamelijk deze lift die de inspeelruimtes van de Filharmonie verbindt met de instrumentenberging en de laadkade.

De backstage organisatie wordt helder opgedeeld in laad en los op het gelijkvloers, bergingszones op de eerste verdieping, de receptieve ruimtes voor artiesten op de tweede verdieping en een goed uitgebouwde infrastructuur voor de Filharmonie op de 3^e, 4^e en 5^e verdieping. Er komt een goed uitgebouwd achtertoneel dat dienend kan fungeren voor alle acties die op het podium plaatsvinden.

Het midden en achterdeel op podiumniveau wordt volledig ingericht in functie van de nodige opslagruimtes. Alles begint met de driedubbel hoge backstage ruimte achter het podium. Deze zone is de ruimte waar decorstukken gemonteerd of gedemonteerd worden of waar opslag kan gebeuren van zeer tijdelijk stukken. Deze backstage zone is verbonden met het podium door een nieuwe opening van 7,9 meter op 4,85. Ze wordt akoestisch afgescheiden van de eigenlijke concertzaal door middel van tweezijdige akoestische schuifdeuren. De ruimte achter deze backstage ruimte vormt het depot voor opslag van alle mobiele zitelementen, gaande van de koorbanken tot de extra zitwagens. Deze opslagruimte laat toe om in een korte tijdspanne een andere zaalconfiguratie op te bouwen. Nog op podiumniveau zijn achtereenvolgens de opslagzone voor de KMDA, de

opslag van de orkestbenodigdheden en de instrumentenberging van de Filharmonie voorzien. Ruime gangen en deuren laten een vlotte bediening toe van deze zones. Minder frequent gebruikt materiaal wordt opgeslagen in de kelderverdieping, vlot bereikbaar met de goederenlift.

Een laatste punt is het voorzien van een motor- en fietsenstalling die bereikbaar is vanuit de Carnotstraat dmv een flauwe helling. Om een vlotte logistieke afhandeling te kunnen garanderen zijn geen parkeerplaatsen voor auto's voorzien.

De gastverblijven voor de KEZ

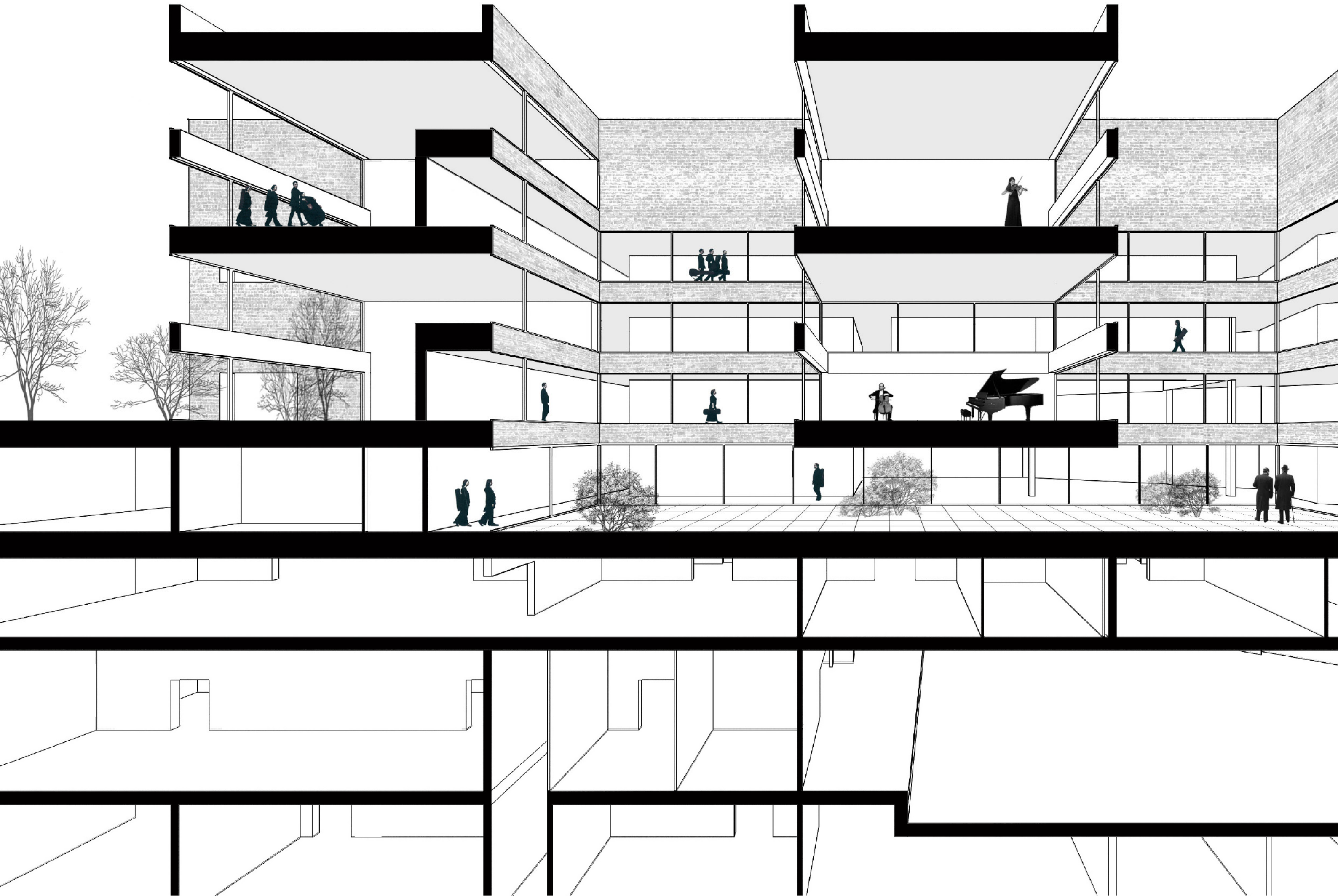
De huidige accommodaties voor de artiesten in de KEZ voldoen niet aan de huidige comforteisen. Niet alleen hebben de huidige loges akoestische problemen, ze zijn veel te krap, te beperkt in aantal en missen daglicht en ruimtelijk gevoel. De backstage nieuwbouw moet hiervoor een kwalitatieve oplossing bieden.

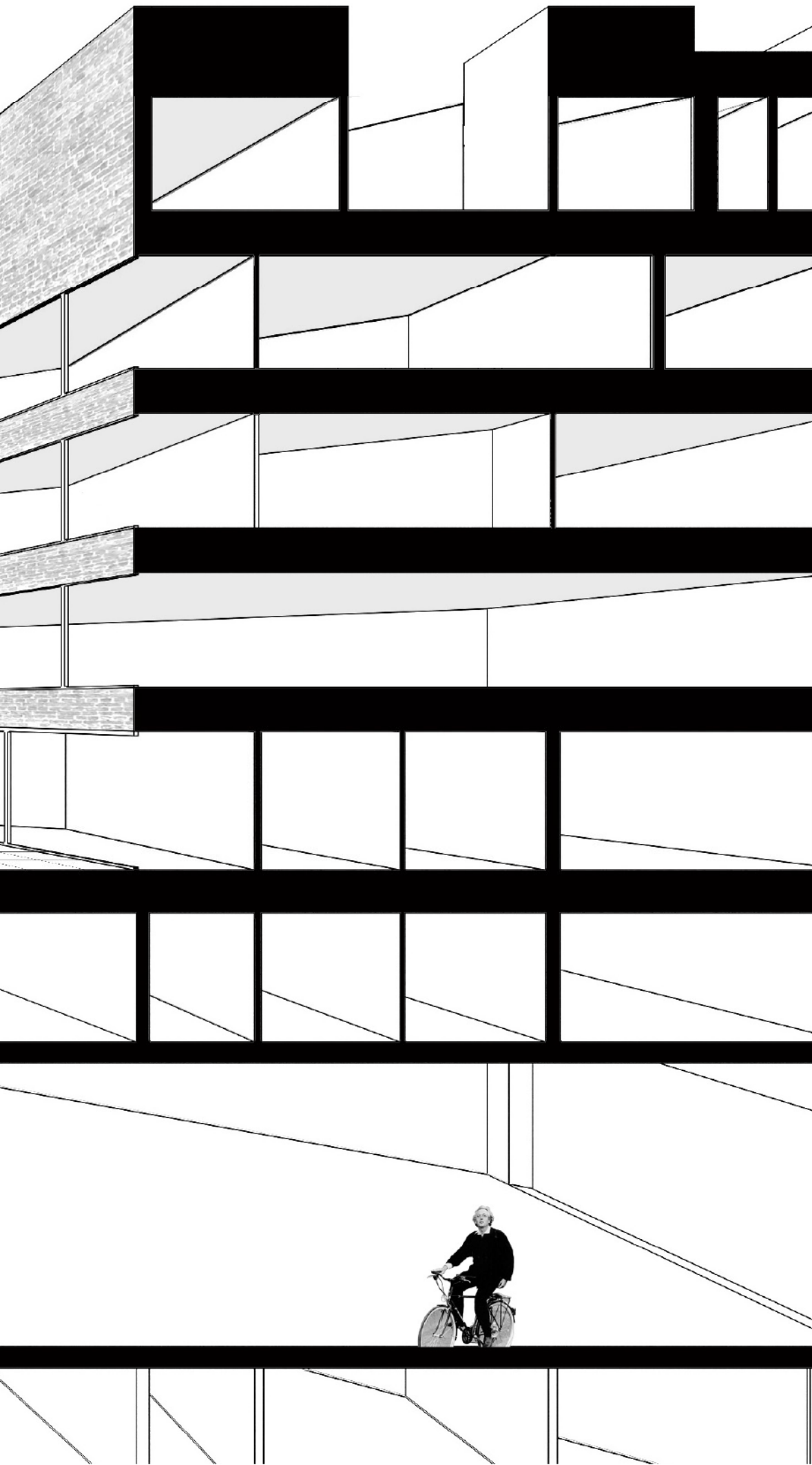
Een gastorkest krijgt een volwaardige infrastructuur aangeboden die éézelfde kwaliteit moet uitstralen als de Elisabethzaal. Niet minder dan de top uit de klassieke en moderne muziekwereld moet zich hier welkom voelen. De toegang gebeurt via de ontvangstruimte op de gelijkvloerse verdieping vanuit de Carnotstraat. Van hieruit nemen de muzikanten de lift naar het tweede niveau. Het tweede niveau staat volledig in het teken van de performers. Kleedkamers, VIP-loges, kinesist en artiestenfoyer zijn allemaal gerangschikt omheen een ruime open patio die een aangename sfeer wil bieden aan zowel het gastorkest als de huisartiesten. De grotere gemeenschappelijke kleedkamers liggen vooraan aan de Carnotstraat op de eerste en tweede verdieping. De private VIP-loges en luxe-kamers situeren zich meer aan de scheidingsmuur en de Wintertuin. Een ruime spiraaltrap zorgt voor een vlotte verbinding van het artiestenfoyer met het podiumniveau.

De Filharmonie in residentie

Samen met alle architecturale en akoestische verbeteringen is ook het in residentie komen van de Filharmonie een cruciale stap voor de Elisabethzaal. Het is een kruisbestuiving die voor beide partijen vruchtbaar zal zijn. Zo krijgt de KMDA een huisorkest van topkwaliteit en bekommt de Filharmonie een unieke repetitieruimte en concertzaal.

Zeer bewust hebben we een organisatorische compositie gezocht die gemeenschappelijke functies bundelt en de eigenlijke werking van de Filharmonie ruimtelijk gescheiden houdt. Je kan rustig stellen dat je vanaf het derde niveau werkelijk in het 'huis' van de Filharmonie komt. De voorzijde aan de Carnotstraat wordt telkens gebruikt voor de kantoorfuncties, die zich bevinden op de 3^e, 4^e en 5^e verdieping. Ook de ruime muziekbibliotheek bevindt zich in deze zone op het hoogste niveau. Eens achter deze voorbouw ontwikkelt zich een configuratie van dubbelhoge inspeelruimtes. Hun inplanting is zo gekozen om binnen dit smalle, maar diepe bouwblok voldoende daglicht binnen te brengen. De verhouding open - gesloten is

PERSPECTIEFSNEDE BACKSTAGE

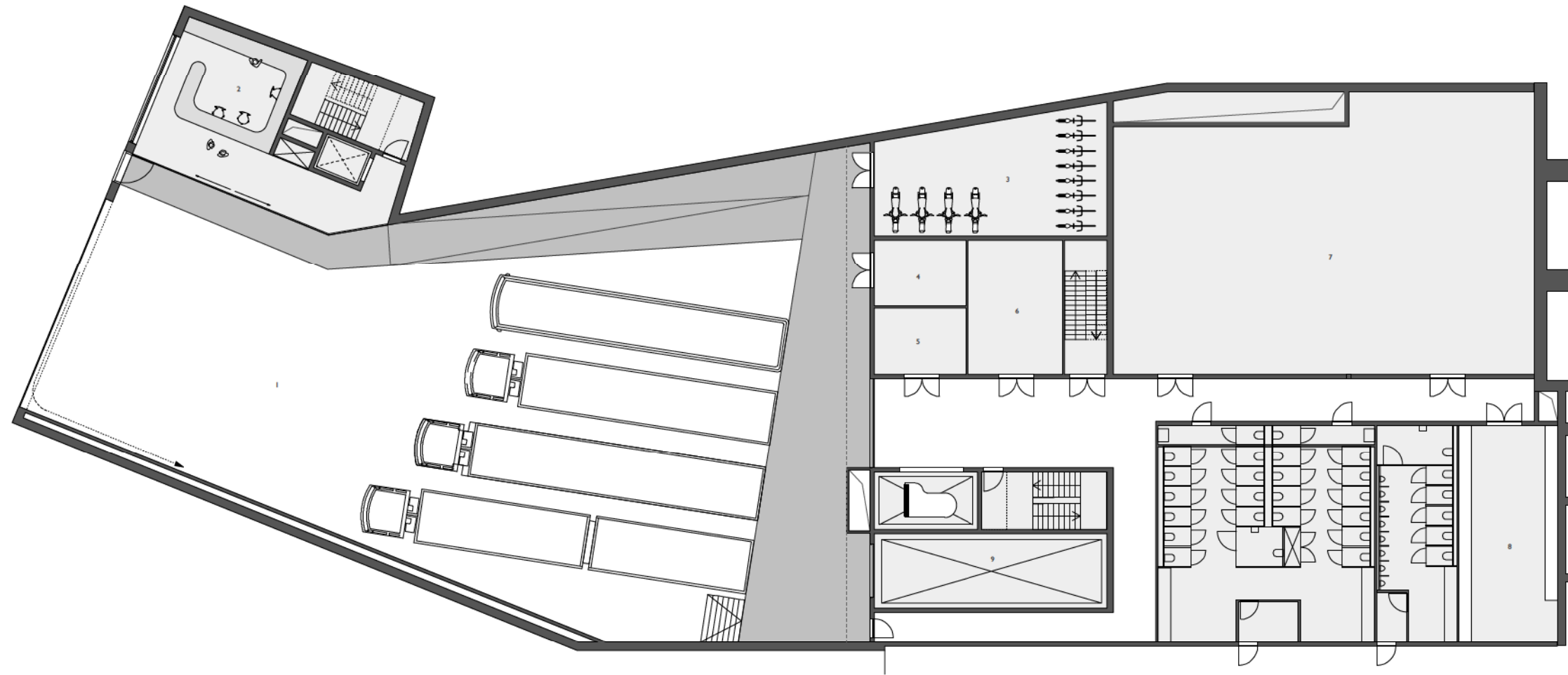
een subtiële afweging tussen de ruimtelijke kwaliteiten en de programma-eisen. Rondom de goederenlift wordt op ieder niveau een cluster van ondersteunende functies voorzien zoals sanitair, opslag, berging, keuken,... De inspeelruimtes zijn een schakeling van ruimtes die akoestisch goed van elkaar afgescheiden zijn. Deze inspeelruimtes zijn zeer bewust dubbelhoog gemaakt. Zelfs repetities van kleinere individuele groepen vragen voldoende hoge ruimtes opdat de muzikanten elkaar nauwgezet kunnen horen. Hier gewone verdiepingshoogtes voorzien, zou voor de muzikanten een ongepast akoestisch comfort betekenen. De inspeelruimtes zijn flexibel opdeelbaar tot omkleedruimtes of individuele oefenkamers dankzij het gebruik van gordijnen.

Er wordt een eigen wereld gecreëerd door een stelsel van lichthoven. Een onderschuivend atrium verbindt de drie lichthoven en belichaamt het gemeenschapsgevoel voor de backstage zodat artiesten en personeel er zich thuis voelen.

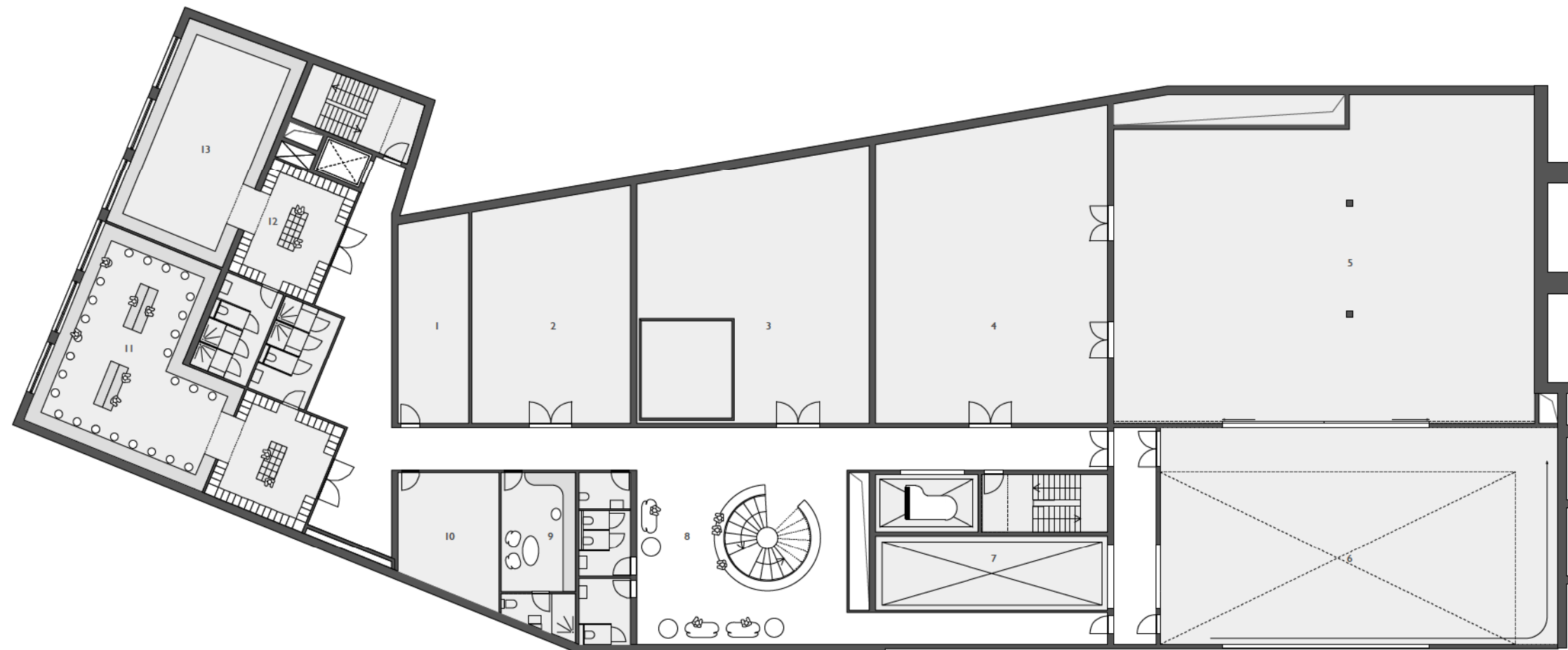
PATIO

GELIJKVLOERS 1/250

- 1. overdekte laad-en losruimte
- 2. onthaal filharmonie/ controle backstage
- 3. fietsstalling/motorstalling
- 4. vuilnisberging
- 5. onderhoudsberging
- 6. berging
- 7. technieken
- 8. keuken
- 9. goederenlift

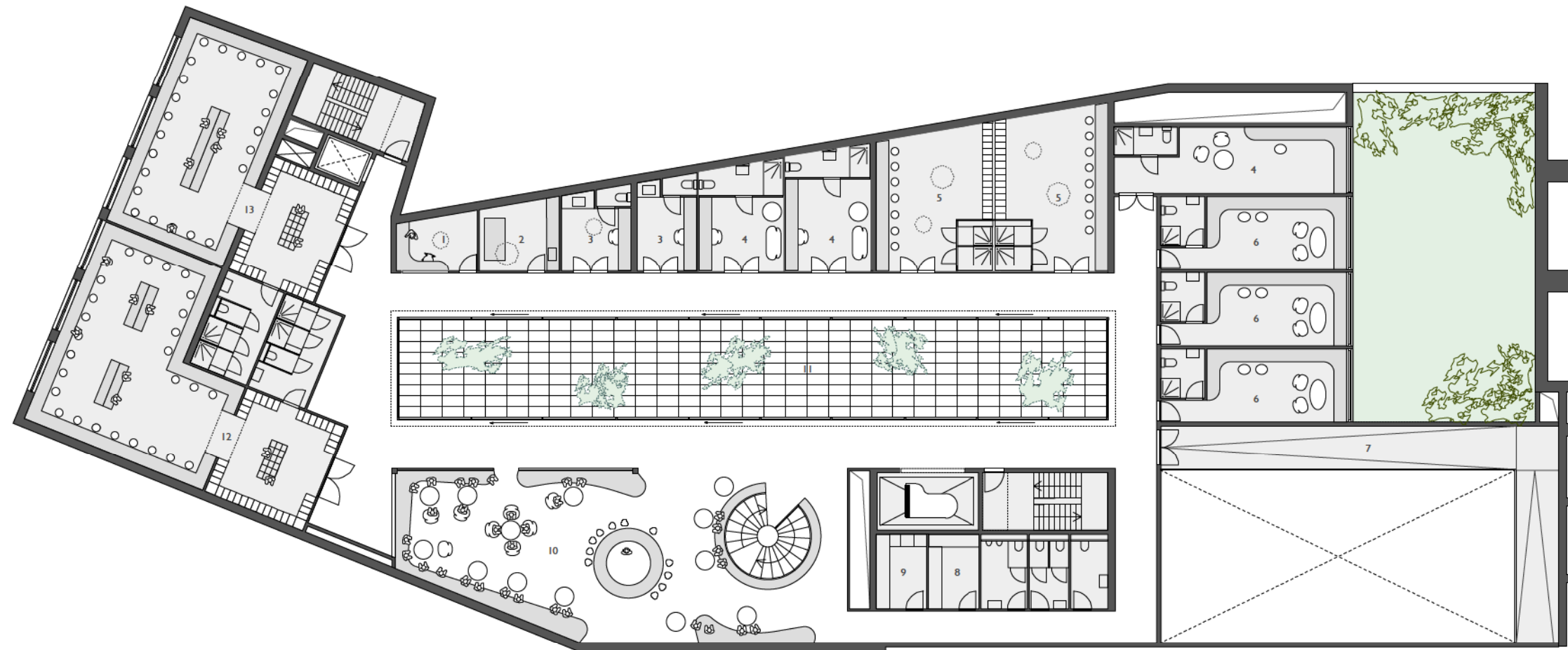
NIVEAU +1 1/250

- 1. waslokaal
- 2. bergruimte instrumenten
- 3. bergruimte orkestbenodigdheden filharmonie (incl. atelier)
- 4. opslag eigen materialen kez
- 5. opslag backstage
- 6. backstage
- 7. goederenlift
- 8. wachtruimte
- 9. vip room
- 10. productielokaal
- 11. kleedruimtes KEZ
- 12. kleedruimte KEZ
- 13. ontspanning/stretching KEZ

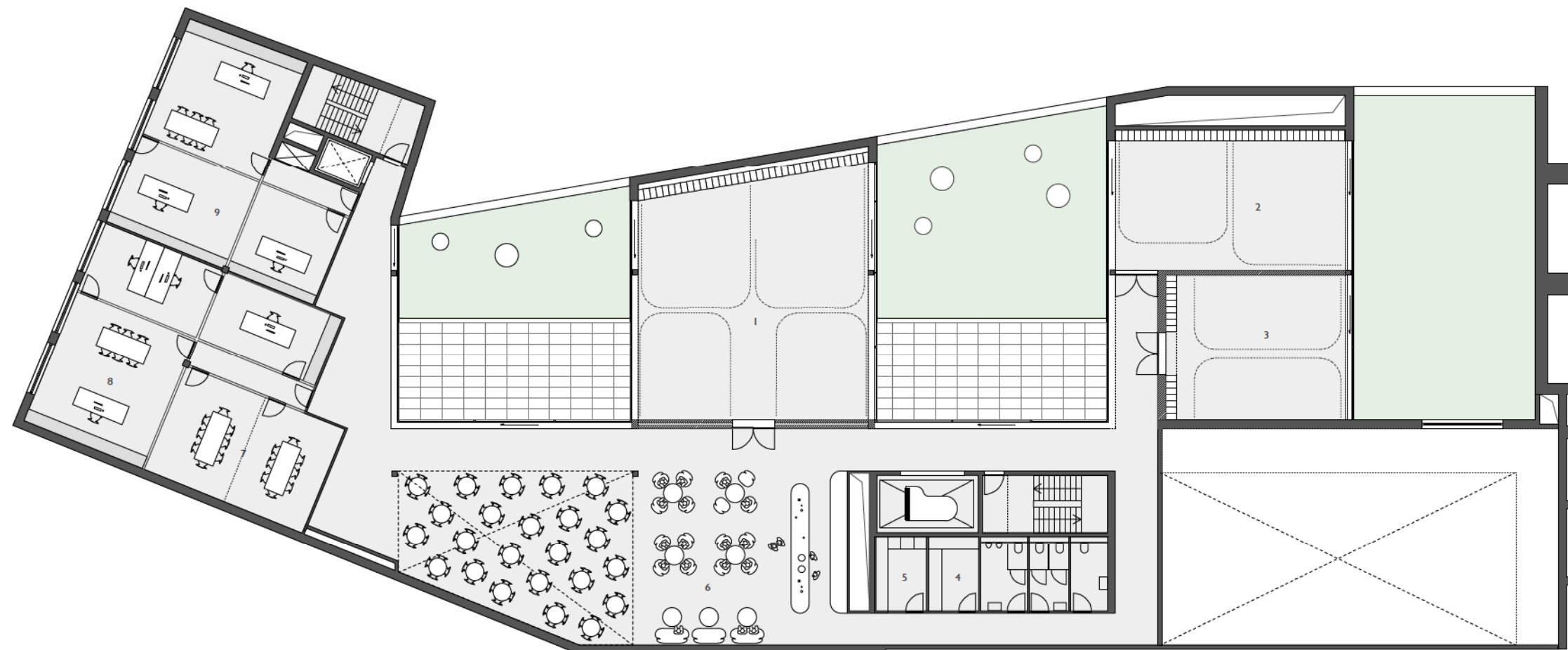
ARTIESTENFOYER

NIVEAU +2 1/250

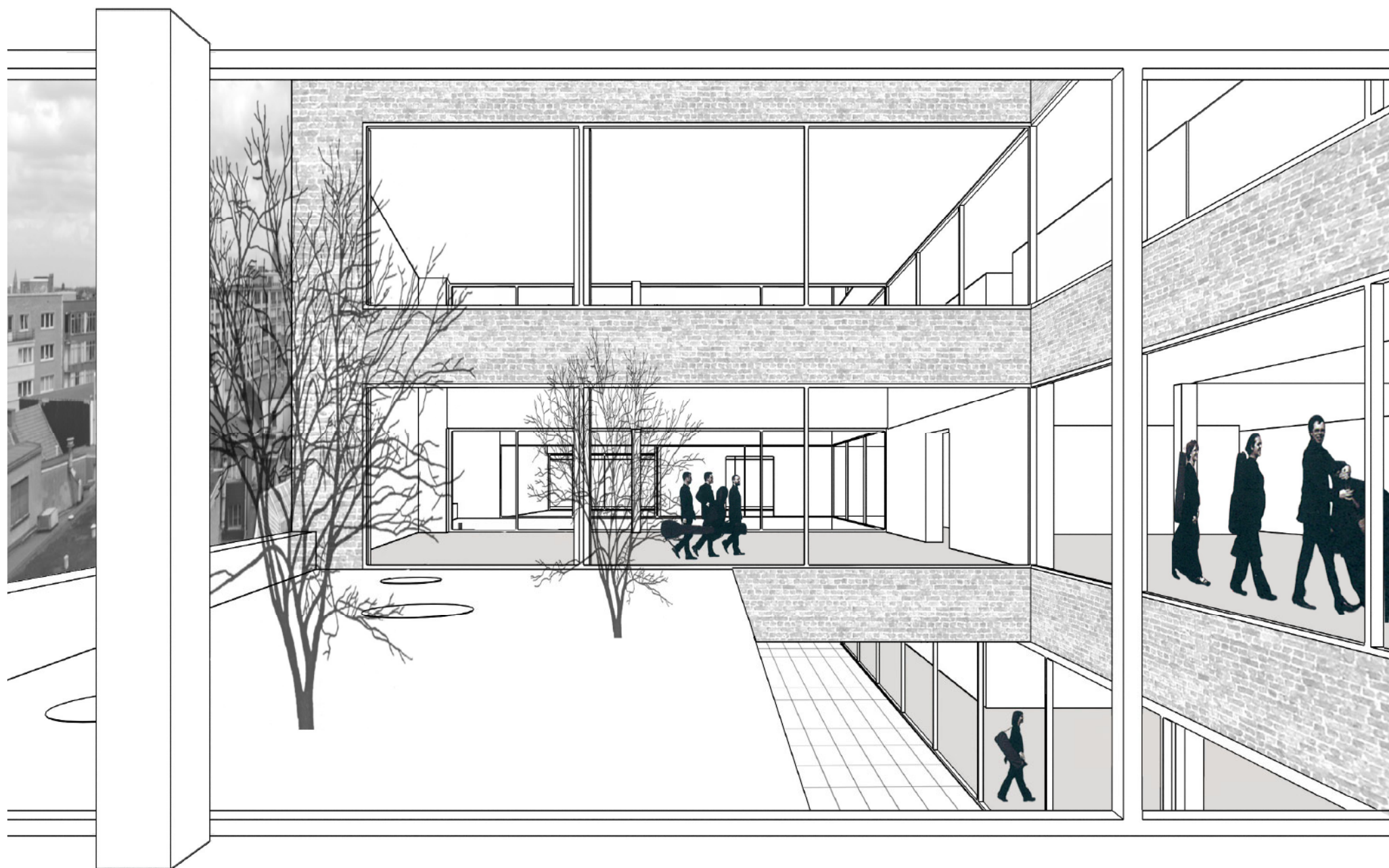
- 1.ontvangst
- 2.kinesist
- 3.luxekamer filharmonie
- 4.vip kamer filharmonie
- 5.omkleedruimte team filharmonie
- 6.vip loge KEZ
- 7.verbindingspasserelle wachruimtes koor
- 8.berging
- 9.keuken
- 10.artiestenfoyer
- 11.patio
- 12.kleedruimte dames KEZ
- 13.kleedruimte heren KEZ

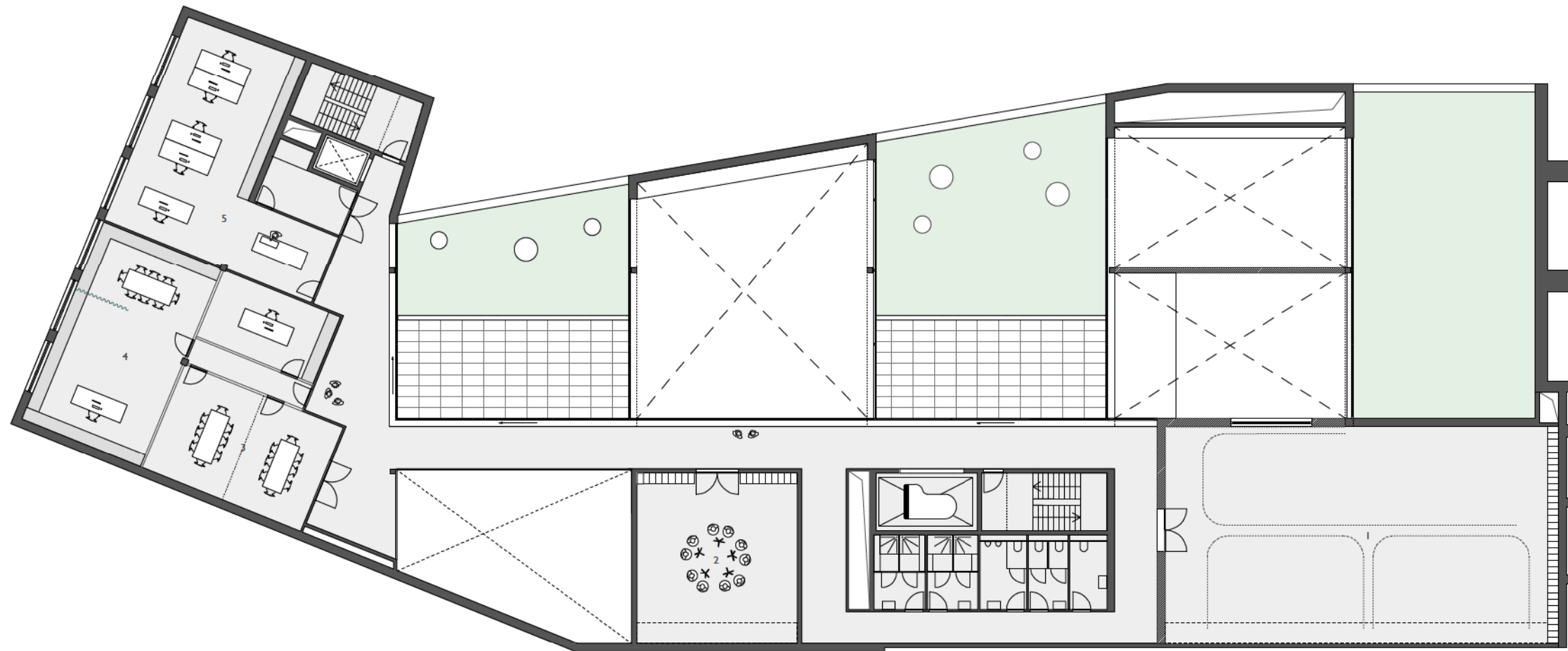
NIVEAU +3 1/250

- 1.inspeelruimte eerste violen
- 2.inspeelruimte altviolen
- 3.inspeelruimte houtblazers
- 4.berging
- 5.kitchenette
- 6.cafeteria /
relaxzone en multimedia hoek
- 7.vergaderzalen
- 8.afdeling financiën en personeelsdienst
- 9.afdeling orkestregie en techniek

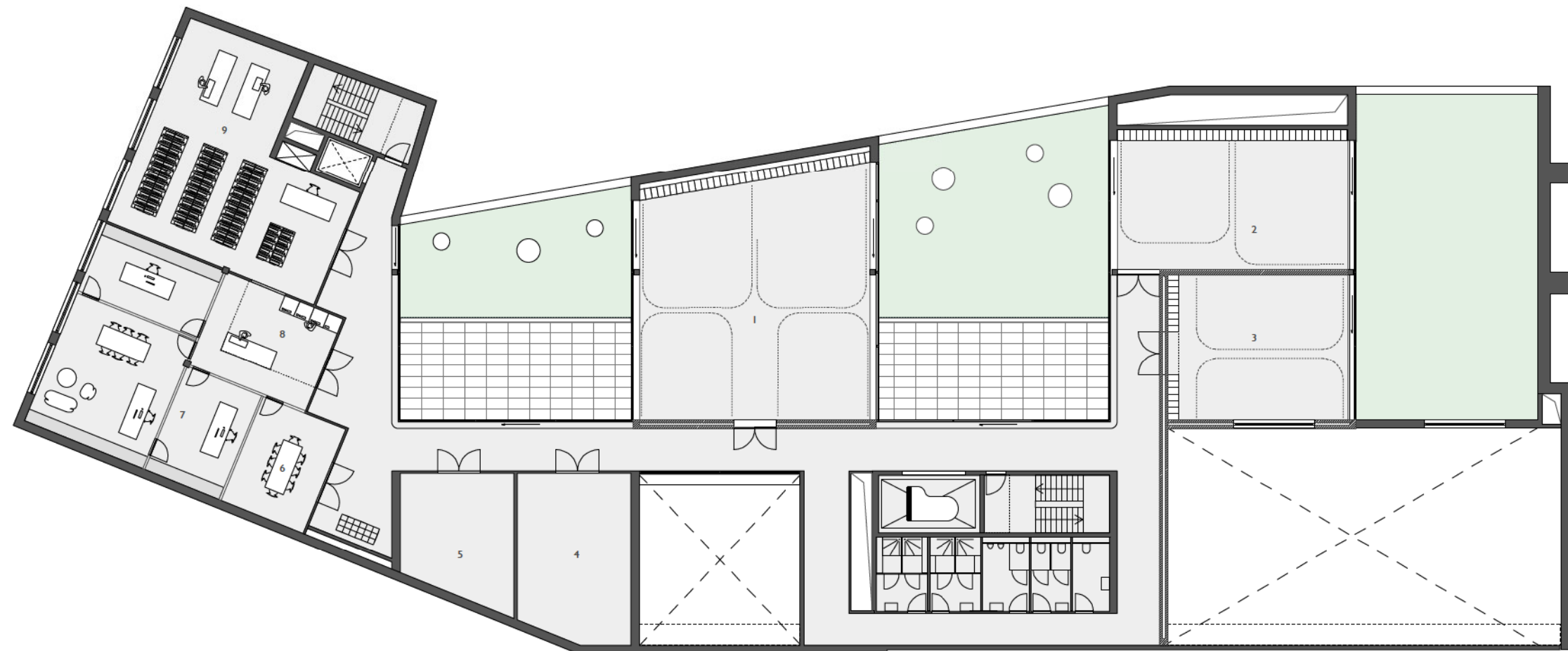
DOORZICHT BACKSTAGE

NIVEAU +4 1/250

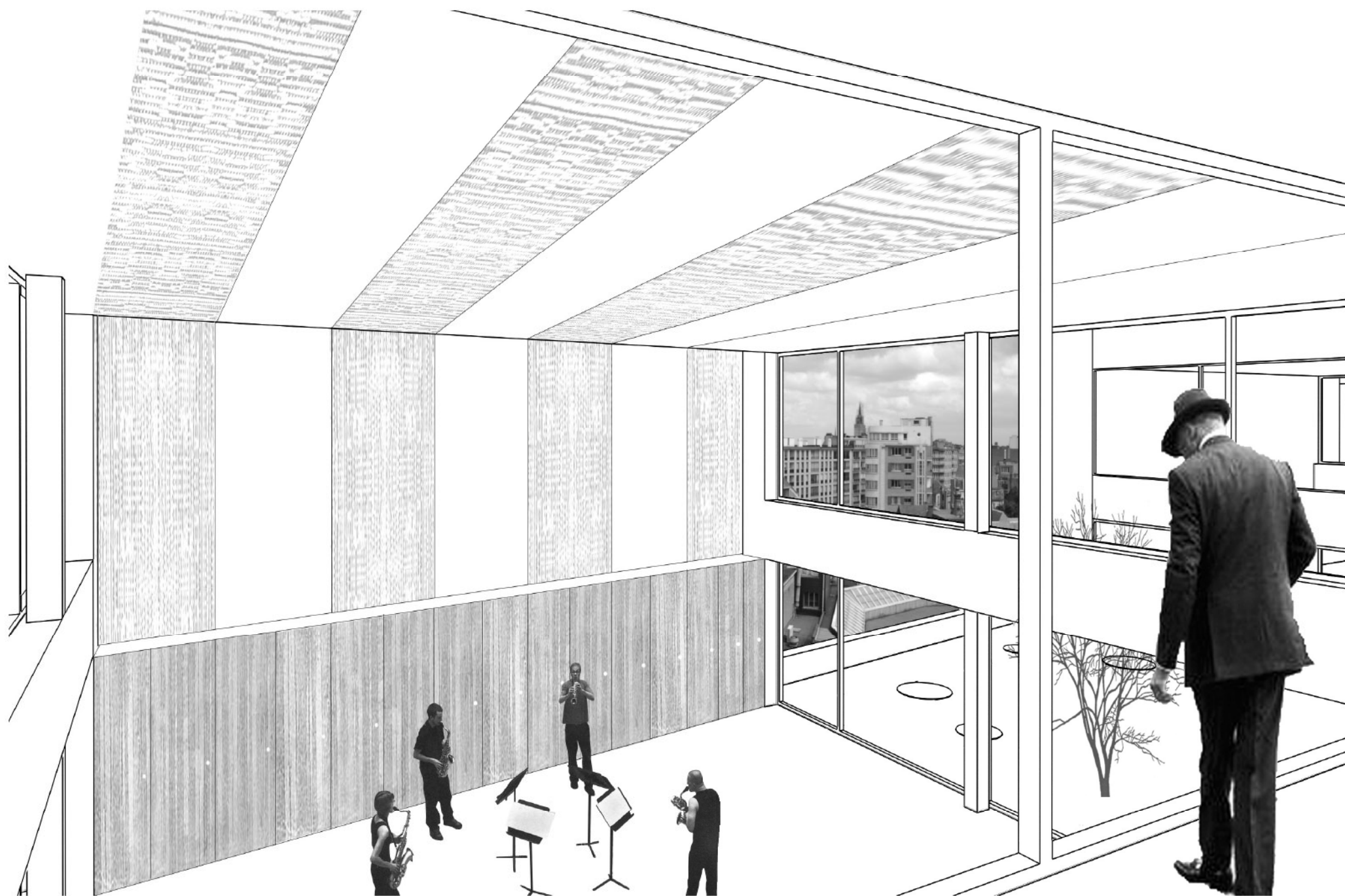
- 1.slagwerkstudio
- 2.inspeelruimte contrabassen
- 3.inspeelruimte houtblazers
- 4.afdeling algemeen directeur en directieassistente
- 5.afdeling communicatie, marketing, IT.

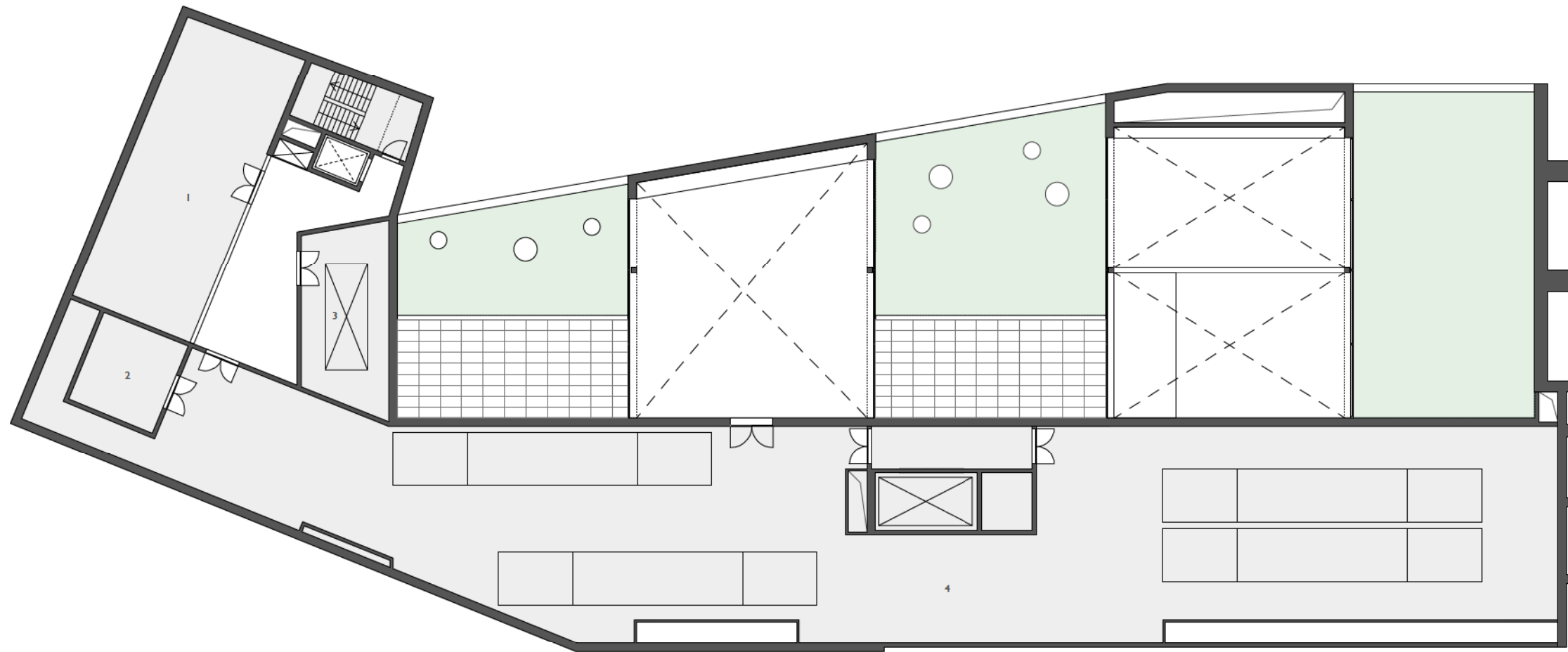
NIVEAU +5 1/250

- 1.inspeelruimte tweede violen
- 2.inspeelruimte cello's
- 3.inspeelruimte koperblazers
- 4.berging onderhoud
- 5.server
- 6.vergaderruimtes
- 7.artistieke afdeling
- 8.copyruimte
- 9.muziekbibliotheek

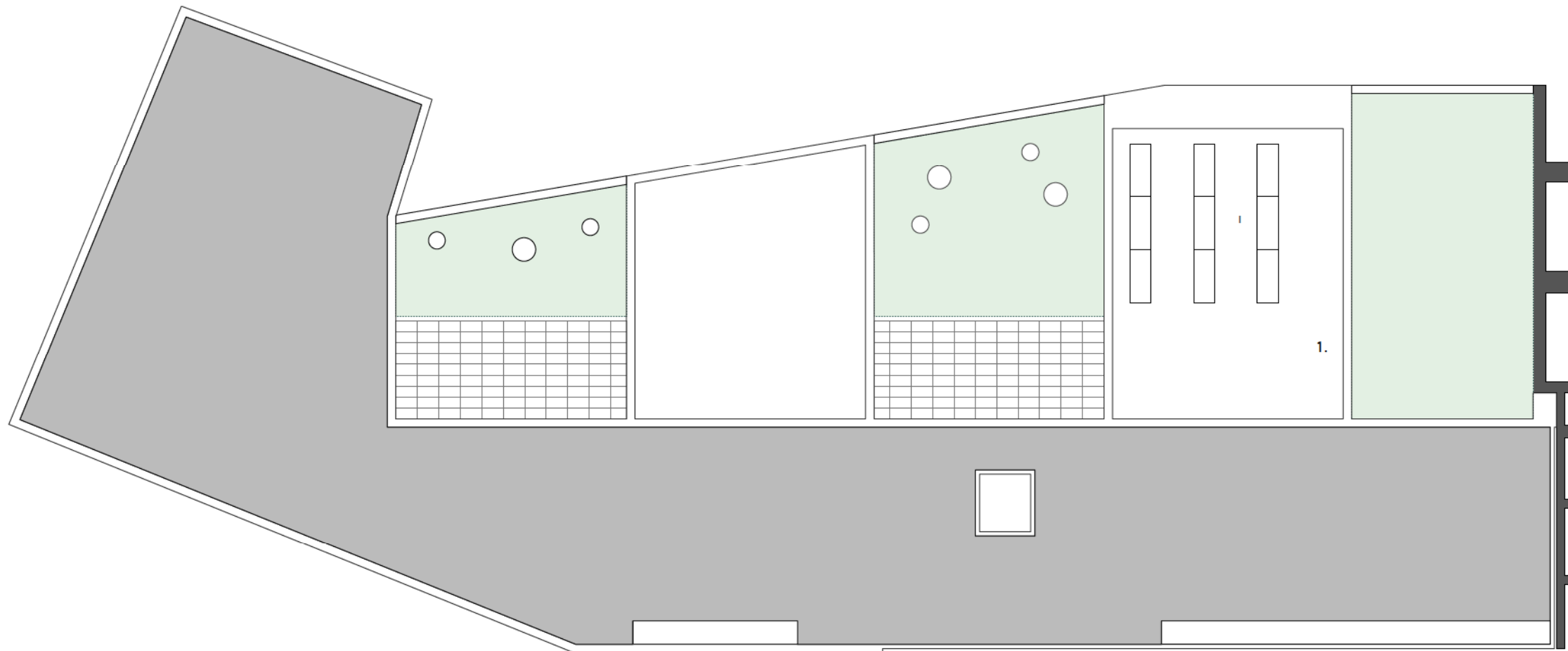
INSPELRIJMTE

NIVEAU +6 1/250

- 1. droogkoeler koudeproductie
- 2. productiestoom op gas
- 3. noodstroomgenerator
- 4. luchtgroepen

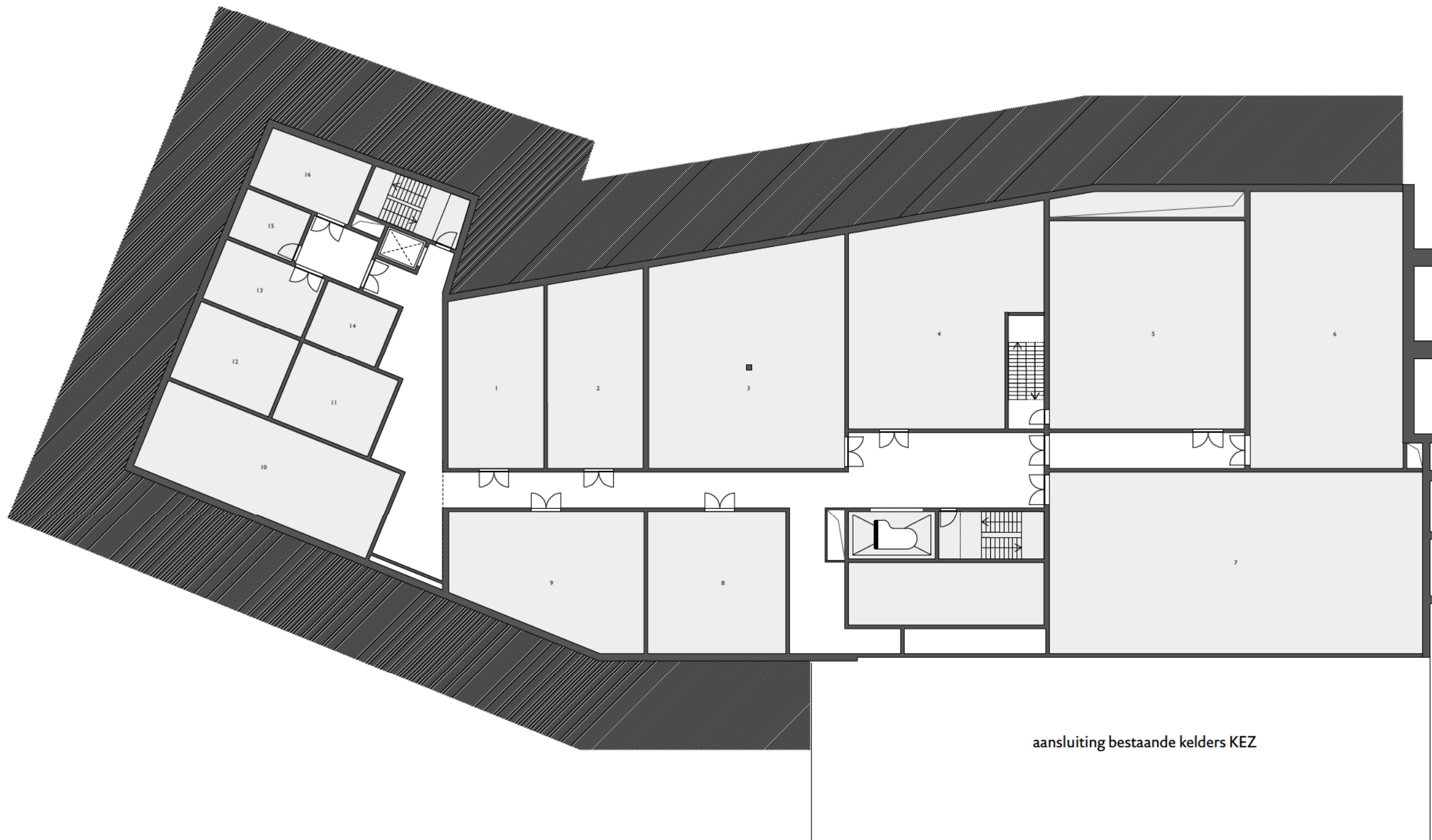
DAKENPLAN 1/250

- 1. zonnecollectoren

PERSPECTIEFSNEDE BACKSTAGE

DAKENPLAN 1/250

- 1.ALSB
- 2.berging
- 3.archief filharmonie
- 4.opslag congresmateriaal
- 5.stookruimte klasse II
- 6.luchtgroepen
- 7.opslagruimte KEZ
- 8.onderhoud en beheerder technieken
- 9.koudeproductie
- 10.sprinkler reservoir
- 11.recuperatie regenwater/pompput
- 12.recuperatie regenwater
- 13.waterteller+drukverhoging sprinkler
- 14.septische put
- 15.gasteller
- 16.HS cabine

aansluiting bestaande kelders KEZ

